

Załącznik nr 2

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: prawo w biznesie

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Kazimierza
Wielkiego w Bydgoszczy

Data przeprowadzenia wizytacji: 2-3.12.2022 r.

Warszawa, 2022

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	11
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	22
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	29
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	31
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	33
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	37
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	38
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	41
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	43
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _ 46

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Piotr Szwedo, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Artur Olechno, ekspert PKA
2. dr Adriana Bartnik-Małek, członek PKA
3. Marcelina Kościółek, ekspert PKA ds. studenckich
4. Monika Kidyba, ekspert PKA ds. pracodawców
5. Natalia Nyt, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku prawo w biznesie prowadzonym w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (dalej również: UKW) została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. W związku ze stanem epidemii ogłoszonym w Polsce od dnia 20.03.2020 r. do odwołania, wizytacja przeprowadzona została przez zespół oceniający w formie zdalnej.

PKA po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na tym kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej w aplikacji MS Teams. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego poinformował władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	prawo w biznesie	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne studia niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	- nauki prawne (85%) - nauki o zarządzaniu i jakości (8%) - ekonomia i finanse (7%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 punktów ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	6 miesięcy – 720 h / 30 punktów ECTS – studia stacjonarne 6 miesięcy – 540 h / 30 punktów ECTS – studia niestacjonarne	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	138 osób	21 osób
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1620 h (bez praktyk zawodowych)	1025 h (bez praktyk zawodowych)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	98,3 punktu ECTS	98,3 punktu ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	125 punktów ECTS	125 punktów ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	57 punktów ECTS	57 punktów ECTS

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium częściowo spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku prawo w biznesie jest w dużym stopniu spójna z misją i celami strategicznymi Uczelni oraz strategią rozwoju Instytutu Prawa i Ekonomii (IPIE). Zgodnie ze strategią rozwoju UKW przyjętą na lata 2021-2026 (uchwała Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego nr 44/2020/2021 z dnia 29 czerwca 2021 r.) koncepcja kształcenia określona przez Uczelnię na kierunku prawo wskazuje na rolę dyscypliny nauki prawne, do której kierunek został przyporządkowany w procesie kształcenia oraz zakres kompetencji, które otrzyma absolwent w powiązaniu z zakładanymi dla niego rolami zawodowymi. Opracowana w Uczelni koncepcja kształcenia na studiach pierwszego stopnia przypisuje kierunek do nauk prawnych jako dyscypliny wiodącej w 85% tj. 153 pkt ECTS, do dyscypliny ekonomia i finanse w 7% tj. 13 pkt ECTS oraz dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości w zakresie 8% tj. 14 pkt ECTS. Profil naukowy Instytutu Prawa i Ekonomii UKW jest tożsamy z prowadzonymi kierunkami studiów. Zatrudnieni do prowadzenia zajęć na kierunku prawo w biznesie pracownicy naukowo-dydaktyczni w swojej działalności badawczej zajmują się zagadnieniami o rozległej problematyce. Wśród gałęzi i dziedzin prawa będących przedmiotem ich zainteresowań naukowych wyróżnić można w szczególności: prawo cywilne, prawo administracyjne, prawo ochrony środowiska, prawo gospodarcze, prawo podatkowe, prawo zamówień publicznych, prawo własności intelektualnej, prawo międzynarodowe publiczne, prawo karne i wiele innych. Należy zwrócić uwagę na fakt, że znaczna część kadry prowadzącej zajęcia na kierunku prawo w biznesie posiada doświadczenie praktyczne, które jest niezmiernie ważne w procesie kształcenia na kierunku o profilu praktycznym. Prowadzący zajęcia to czynni prawnicy – adwokaci, radcowie prawni, przedstawiciele wymiaru sprawiedliwości czy też pracownicy instytucji publicznych.

Koncepcje i cele kształcenia na kierunku prawo w biznesie są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Województwo kujawsko-pomorskie, ale przede wszystkim miasto Bydgoszcz i gminny ościenne, charakteryzuje rozwój gospodarczy i społeczny, dla którego obsługa prawna ma istotne znaczenie. Co do zasady koncepcję przypisania kierunku do tych dyscyplin należy uznać za odpowiednią. Znajduje ona w znacznym stopniu uargumentowanie w sylwetce absolwenta i programie studiów. Absolwenci ocenianego kierunku przygotowani są do prowadzenia własnej działalności gospodarczej w sposób niezwykle świadomy w związku z pełną juredyzacją tej sfery działalności. Absolwent ocenianego kierunku ma także możliwość podjęcia pracy w różnych sektorach gospodarczych jako tzw. paralegal, bądź też w działach administracyjnych, prawnych, biurach spraw osobowych zarówno podmiotów prywatnych, jak i instytucji publicznych. Uczelnia deklaruje, iż zarówno koncepcja, jak i cele kształcenia zostały konsultowane i określone we współpracy z grupą interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, jednakże zostało to w niewielkim stopniu udokumentowane. Podejmowane we wskazanym okresie zmiany dotyczyły przede wszystkim wymiaru godzin praktyk zawodowych oraz rozkładu punktów ECTS. Modyfikacje w programie studiów od początku powstania kierunku – poza zwiększeniem liczby godzin praktyk – nie miały istotnego charakteru. Liczba godzin praktyk w planie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2018/2019 wynosiła 300 godzin na studiach stacjonarnych i 240 godzin na studiach niestacjonarnych. W planie studiów od roku akademickiego 2019/2020 wynosiła 480 godzin

(na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych). Z kolei w programie studiów od roku akademickiego 2020/2021 godzin praktyk na studiach stacjonarnych jest 720, a na studiach niestacjonarnych – 540. Liczba godzin praktyk była przedmiotem dyskusji w ramach Rady Kierunku oraz konsultacji ze studentami oraz z interesariuszami zewnętrznymi współpracującymi z IPIE. Zdaniem Uczelni w chwili obecnej liczba godzin praktyk jest najbardziej optymalna i pozwala osiągnąć oczekiwane efekty uczenia się. Ponadto spełnia również potrzeby i oczekiwania studentów. Niemniej jednak regulacje dotyczące praktyk i praktyka ich prowadzenia budzą wiele zastrzeżeń o czym szerzej w dalszej części raportu.

Obowiązujące cykle kształcenia – uwzględniające przeprowadzone na kierunku prawo w biznesie zmiany – objęte są uchwałą Senatu nr 64/2019/2020 z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia od cyklu kształcenia 2020/2021 zmian w programie studiów w zakresie modyfikacji planu studiów na kierunku prawo w biznesie – stacjonarne i niestacjonarne studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym oraz uchwałą Senatu nr 74/2021/2022 z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie ustalenia od cyklu kształcenia 2022/2023 zmian w programie studiów na kierunku prawo w biznesie – stacjonarne i niestacjonarne studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Podczas prac nad programem studiów Rada Kierunku prawo w biznesie dokonała analizy aktualności i przydatności poszczególnych zajęć, liczby godzin oraz zakładanych efektów uczenia się. Koncepcje te zostały zweryfikowane w toku dyskusji z kierownictwem Instytutu, członkami rad programowych, Rady Kierunku oraz interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Efektem tych prac jest program studiów dla kierunku prawo w biznesie, który cechuje się dużym powiązaniem z warunkami funkcjonowania rynku pracy oraz sektora prywatnego współdziałającego z publicznym np. jako usługodawcy, podwykonawcy i dostawcy. Jest to program kompleksowy ujmujący prawo w biznesie jako przestrzeń interdyscyplinarną, nowoczesny oraz w pełni oryginalny. Niemniej jednak współpraca ta jest udokumentowana jedynie w minimalnym stopniu.

Należy podkreślić, że w ramach swojej działalności Rada Kierunku prawo w biznesie w roku 2022 zaproponowała również modyfikację liczby punktów ECTS w odniesieniu do niektórych zajęć. Obecnie zmodyfikowane wartości punktów ECTS lepiej odpowiadają rzeczywistemu stanowi rzeczy w zakresie nakładu pracy studenta. Zaproponowano też (w związku z raportem koordynatora jednych z zajęć) zmiany w matrycy efektów uczenia się w odniesieniu do tych zajęć. Zostały one zatwierdzone przez Senat i obowiązują od cyklu kształcenia 2022/2023.

Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Jednakże odnosi się to wyłącznie do prowadzenia zajęć online w czasie rzeczywistym, co znacznie obniża realną jakość nauczania. Stąd zasadne byłoby wzmocnienie tej koncepcji o opracowywanie i zamieszczanie materiałów do zajęć kursowych na platformie Uczelni.

Efekty uczenia się sformułowane na kierunku prawo w biznesie są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz przyjętym profilem praktycznym. Na studiach prawo w biznesie zostało określonych 32 efektów uczenia się, z czego: 12 to efekty w obszarze wiedzy, 13 to efekty w obszarze umiejętności i 7 w obszarze kompetencji społecznych. Efekty uczenia się są dostosowane do specyfiki kierunku, zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie wiodącej dyscypliny nauki prawne oraz dyscyplin dodatkowych: dyscypliny ekonomia i finanse oraz dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, do których kierunek jest przyporządkowany. Opracowując je przyjęto założenie, że są możliwe do osiągnięcia dla przeciętnie zdolnego studenta. Efekty sformułowano w sposób zrozumiały w celu stworzenia odpowiedniego systemu ich weryfikacji. Spośród wszystkich kierunkowych efektów uczenia się, można wyróżnić efekty kluczowe z punktu widzenia strategii kształcenia na kierunku prawo

w biznesie. Do najważniejszych efektów w kategorii wiedzy należy zaliczyć te, które prowadzą do uzyskania w stopniu podstawowym wiedzy o: zagadnieniach teoretycznych z zakresu prawa, technik wyszukiwania przepisów prawnych, orzecznictwa i piśmiennictwa prawniczego oraz metod i zasad wykładni przepisów prawnych, miejscu nauk prawnych w systemie nauk oraz roli prawa w prowadzeniu i obsłudze biznesu. Studenci uzyskują także wiedzę z zakresu podejmowania, prowadzenia i obsługi biznesu zgodnie ze standardami prawnymi w ramach gospodarki wolnorynkowej, w tym zasady organizacji działalności gospodarczej, zarządzania strukturami i zespołami ludzkimi, współpracy biznesu z otoczeniem. Istotnym efektem uczenia się z kategorii wiedzy jest również ten, który wskazuje, iż student rozumie pojęcia i instytucje z zakresu poszczególnych gałęzi prawa publicznego i prywatnego z uwzględnieniem konkretnych rozwiązań normatywnych prawa polskiego i prawa Unii Europejskiej, w szczególności mających zastosowanie w prowadzeniu działalności gospodarczej. W kategorii umiejętności za kluczowe efekty należy uznać: umiejętność analizowania i rozwiązywania problemów prawnych, społecznych, z zakresu prawa i zarządzania (biznesu). W ostatniej z kategorii efektów uczenia się – kompetencjach społecznych – do najistotniejszych kompetencji należy zaliczyć: świadomość znaczenia zachowania się w sposób profesjonalny oraz zgodny z prawem, wypełniania zobowiązań społecznych w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu, uznawanie znaczenia wiedzy z zakresu prawa dla sprawnego i bezpiecznego prowadzenia biznesu oraz przestrzegania zasad etyki.

Zakładane efekty uczenia się są także zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Sformułowane efekty uczenia się (zarówno kierunkowe, jak i dla poszczególnych zajęć i grup zajęć) uwzględniają także aktualny stan wiedzy, ale także są zgodne ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku prawo w biznesie. Niemniej jednak zastrzeżenia budzi w niektórych przypadkach ich zbyt ogólne sformułowanie. Wiele ze sformułowanych w programie studiów efektów uczenia się ukierunkowanych jest ponadto na kształcenie umiejętności praktycznych. Ich osiągnięcie przez studentów umożliwia przy tym nabycie takich umiejętności, które w pełnym zakresie umożliwiają realizację ogólnych założeń studiów. Efekty uczenia uwzględniają ponadto komunikowanie się w języku obcym na poziomie B2+ oraz kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej. Wśród kluczowych efektów uczenia się na ocenianym kierunku można wskazać uzyskanie wiedzy dotyczącej regulacji prawnych, a jednocześnie umiejętności sporządzania umów czy też pism procesowych. Merytoryczna analiza poszczególnych kierunkowych efektów uczenia się wskazuje, iż zostały one określone precyzyjnie, z uwzględnieniem specyfiki studiów prawniczych. Uwzględniają one także umiejętności praktyczne, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności prawnika. Efekty uczenia się sformułowane dla poszczególnych zajęć i grup zajęć co do zasady są możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, niemniej jednak niektóre z nich są zbyt ogólne a część wymaga zmiany weryfikacji efektów uczelnia się oraz metod dydaktycznych służących do ich osiągnięcia. Warto jednak podkreślić iż efekty uczenia się sformułowane dla zajęć na ogół właściwie skorelowano z efektami kierunkowymi.

Zastrzeżenia budzi możliwość realizacji niektórych efektów uczenia się przy tak skonstruowanym programie studiów, nakładzie godzin i sposobach weryfikacji efektów. Zastrzeżenia te potwierdza analiza prac licencjackich. I tak, przykładowo zdefiniowany jako KU06 efekt brzmi: „potrafi odnaleźć i przeanalizować orzecznictwo i piśmiennictwo prawnicze odnoszące się do określonych stanów faktycznych i prawnych”, podczas gdy analiza prac dyplomowych nie wskazała jakoby absolwenci nabyli takie kompetencje. W pracach licencjackich mamy do czynienia jedynie ze skromnym

odwoływaniem się do orzecznictwa i literatury, a nie odnajdujemy w nich analizy orzeczniczej czy piśmienniczej. Dostarczone przez Uczelnię prace etapowe również nie wskazują na nabycie tego efektu przez studentów. Co więcej w przeanalizowanych kartach zajęć, w żadnej nie występuje analiza orzecznictwa jako przykład pracy cząstkowej czy też zaliczeniowej. Podobnie rzecz ma się z efektem KU07: „potrafi sporządzać typowe umowy i typowe pisma w postępowaniach sądowych i administracyjnych oraz podejmować podstawowe czynności w tych postępowaniach”. Tego typu zastrzeżenia odnoszą się także do efektów: KU011, KU12, KU13.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Przyjęta koncepcja kształcenia w zakresie studiów licencjackich na kierunku prawo jest zgodna z misją i strategią Uczelni. Mieści się ona w dyscyplinie wiodącej, do której kierunek został przyporządkowany. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku prawo w biznesie uwzględniają zmiany w stosunkach społecznych i są zgodne ze współczesnymi tendencjami dotyczącymi kształcenia na tego rodzaju kierunku studiów. Są także zorientowane na potrzeby zawodowego rynku pracy. Zostały one ponadto określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, do których zaliczono m.in. przedstawicieli różnego rodzaju instytucji publicznych i przedsiębiorstw, a także studentów i absolwentów, choć współpraca ta jest udokumentowana jedynie w minimalnym zakresie. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają w podstawowym stopniu nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zakładane efekty uczenia się odnoszące się do programu studiów dla kierunku prawo w biznesie prowadzonym na studiach licencjackich o profilu praktycznym są zgodne z założeniami rozwoju tego kierunku studiów. Są one również zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Realizacja założonych efektów uczenia się jest niezbędna dla uzyskania kwalifikacji na odpowiednim poziomie PRK.

Zastrzeżenia budzi możliwość realizacji jedynie niektórych efektów uczenia się (m.in. KU06, KU07, KU011, KU12, KU13) przy tak skonstruowanym programie studiów, nakładzie godzin i sposobach weryfikacji efektów. Zastrzeżenia te potwierdza analiza prac licencjackich, prac etapowych oraz kart zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie programu studiów tak, aby nakład godzin pracy oraz weryfikacja efektów uczenia się urzeczywistniały realizację wszystkich zakładanych efektów uczenia się (w szczególności wymienionych wyżej w treści raportu).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na ocenianym kierunku są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscypliny nauki prawne, do której kierunek jest przyporządkowany. Uwzględniają ponadto normy i zasady, a także aktualny stan praktyk w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Dobór treści kształcenia skorelowany został z kierunkowymi efektami uczenia się na kierunku o profilu praktycznym, przy założeniu postępującego zaawansowania studenta w znajomości instytucji prawnych, ale także przy uwzględnieniu formy i wymiaru zajęć w ramach poszczególnych zajęć. Program studiów, kompilacja zajęć obligatoryjnych i zajęć do wyboru tworzy dość spójną z opisem sylwetkę absolwenta. Co do zasady przypisane poszczególnym zajęciom na ocenianym kierunku punkty ECTS układają się w logiczny system, odzwierciedlający nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się, stwarzając warunki do osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się właściwych dla kierunku o profilu praktycznym i na realizację treści kształcenia w wyznaczonym czasie. Treści programowe wynikają z fundamentalnych założeń określonych treścią efektów uczenia się. Uwzględniają one wiedzę i jej zastosowanie w zakresie wiodącej dyscypliny nauki prawne oraz dyscyplin dodatkowych: dyscypliny ekonomia i finanse oraz dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, do których kierunek jest przyporządkowany. Zgodnie z konstrukcją programu studiów w macierzy efektów uczenia się można wyodrębnić efekty, które w procesie nauczania i uczenia się studenta prawa w biznesie pełnią rolę kluczową. Efekty te wyróżniają się tym, że realizowane są w ramach znaczącej liczby (co najmniej kilkunastu) zajęć (grup zajęć). Spośród efektów dotyczących wiedzy należą do nich następujące: K_W02: zna podstawowe zagadnienia teoretyczne z zakresu prawa, techniki wyszukiwania przepisów prawnych, orzecznictwa i piśmiennictwa prawniczego oraz metody i zasady wykładni przepisów prawnych, K_W03: zna i rozumie miejsce nauk prawnych w systemie nauk oraz rolę prawa w prowadzeniu i obsłudze biznesu, K_W06: zna i rozumie istotę i cechy działalności człowieka polegającej na podejmowaniu, prowadzeniu i obsłudze biznesu zgodnie ze standardami prawnymi w ramach gospodarki wolnorynkowej, w tym zasady organizacji działalności gospodarczej, zarządzania

strukturami i zespołami ludzkimi, współpracy biznesu z otoczeniem, K_W09: zna i rozumie pojęcia i instytucje z zakresu poszczególnych gałęzi prawa publicznego i prywatnego z uwzględnieniem konkretnych rozwiązań normatywnych prawa polskiego i prawa Unii Europejskiej, w szczególności mających zastosowanie w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Ze względu na praktyczny profil kierunku zakłada się, że szczególna rola przypada efektom uczenia się z zakresu umiejętności. Z tego zakresu w ramach znaczącej liczby zajęć (grup zajęć) realizowane są następujące efekty: K_U04: potrafi posługiwać się systemem prawa polskiego ze szczególnym uwzględnieniem tych jego dziedzin, które dotyczą prowadzenia i obsługi biznesu, K_U05: potrafi wyszukiwać przepisy prawne, ustalać zakres ich obowiązywania z uwzględnieniem dokonanych nowelizacji, interpretować zgodnie z regułami wykładni, K_U06: potrafi odnaleźć i przeanalizować orzecznictwo i piśmiennictwo prawnicze odnoszące się do określonych stanów faktycznych i prawnych. Przy czym w części prac dyplomowych efekt ten – choć winien być widoczny w każdej z nich – jest spełniony w stopniu niewystarczającym.

W ramach zakładanych umiejętności istotne jest, by student potrafił komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii i to nie tylko prawniczej, ale też ekonomicznej, gdyż program przewiduje, że student ma uzyskać również umiejętności identyfikowania problemów zjawisk i procesów gospodarczych (tego dotyczą efekty K_U02 i K_U08). W zasadzie każde zajęcia (grupa zajęć) mają przypisane jednocześnie efekty uczenia się z zakresu kompetencji społecznych, gdyż dla kierunku prawo w biznesie szczególnie istotne jest kształtowanie u studenta z jednej strony postawy odpowiedzialności i współdziałania na forum społecznym, z drugiej – zdolności do kierowania sobą i swoim rozwojem. Efektami z tego zakresu realizowanymi w ramach stosunkowo dużej liczby zajęć (grup zajęć) są następujące: K_K02: jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy z zakresu prawa dla sprawnego i bezpiecznego prowadzenia biznesu, K_K05: jest przygotowany do przedsiębiorczego myślenia i działania w oparciu o wiedzę z zakresu prawa i zarządzania, K_U06: jest gotów do odpowiedzialnego, zgodnego z prawem, pełnienia roli przedsiębiorcy oraz osoby obsługującej przedsiębiorców.

Założenia przyjęte w macierzy efektów uczenia się przekładają się na efekty uczenia się określone dla zajęć i treści programowe konkretnych zajęć. Co do zasady dobór treści programowych należy do koordynatora zajęć, który ma doświadczenie dydaktyczne z zakresu tematyki danych zajęć lub prowadzi działalność naukową związaną z tą tematyką. Treści programowe są kompleksowe i odpowiednie do zajęć tworzących program studiów, a także zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Koordynatorzy okresowo wskazują na potrzeby zmian w programie studiów. W roku akademickim 2020/2021 wprowadzono system raportowania o ewentualnych potrzebach zmian w koordynowanych zajęciach.

W zakresie nauk prawnych wiedza i umiejętności z poszczególnych gałęzi prawa związanych z biznesem są przedmiotem zajęć od drugiego semestru. Student poznaje przede wszystkim pojęcia, instytucje i zasady prawa cywilnego, prawa handlowego, prawa administracyjnego, prawa podatkowego, prawa karnego gospodarczego, postępowania administracyjnego, postępowania podatkowego, prawa karnego skarbowego, prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, postępowania cywilnego. W treściach programowych co do zasady wyeksponowane są te aspekty gałęzi prawa i dyscyplin prawnych, które wiążą się z prowadzeniem działalności gospodarczej. Nacisk położony jest na to, by student poznał obowiązujące prawo, a tym samym praca studenta oparta jest na aktualnie obowiązujących źródłach prawa. Jednocześnie student uzyskuje umiejętności praktycznego

stosowania, w tym interpretacji tychże aktów normatywnych. Treści programowe zajęć obejmują również np. analizę orzecznictwa sądowego, analizę informacji z rejestrów dotyczących przedsiębiorców, analizę treści statutów, sporządzanie projektów umów, projektów pism w postępowaniach administracyjnych i sądowych, projektów aktów wewnętrznych. Pewna grupa zajęć skoncentrowana jest na wiedzy i umiejętnościach w znacznym stopniu szczegółowych i ściśle praktycznych. Występują tu w szczególności treści programowe z zakresu: prowadzenia negocjacji, w tym strategii i taktyk negocjacyjnych (laboratorium), udziału w postępowaniach dotyczących zamówień publicznych, zarządzania nieruchomościami, uregulowań dotyczących zatrudniania osób niepełnosprawnych, wypadków przy pracy, korzystania z samochodu w działalności gospodarczej, podejmowania działań (w tym przygotowywania dokumentacji) w celu pozyskania środków na rozwój biznesu. W ramach treści programowych zajęć z dyscyplin ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości znajdują się wiedza i umiejętności w zakresie podstawowych pojęć i zjawisk ekonomicznych, jak również wiedza, a przede wszystkim umiejętności bardziej szczegółowe, jak np. tworzenie biznesplanu czy prowadzenie działalności gospodarczej w sieci internetowej; w takich wypadkach zadaniem studentów jest przygotowanie projektu. Ponadto mieści się tu problematyka marketingu (decyzje, formy komunikacji, badania, kwestie etyczne) czy aktywności przedsiębiorcy związanej z reklamą, promocją, zarządzaniem zasobami ludzkimi (w tym rekrutacją, podnoszeniem kwalifikacji, motywowaniem i ocenianiem pracowników). Dopełnieniem tych treści jest określony zakres wiedzy z obszaru socjologii biznesu, psychologii biznesu, etyki biznesu i filozofii w biznesie.

Kolejność wprowadzania zajęć jest oparta na idei, że część spośród nich zawiera wiedzę i umiejętności o charakterze bardziej podstawowym; w ten sposób dane zajęcia stanowią swego rodzaju wprowadzenie do innych. Tym samym jeden i ten sam efekt uczenia się jest realizowany na jednych zajęciach w stopniu podstawowym, a na kolejnych – w stopniu bardziej zaawansowanym i pogłębionym. Uwidacznia się to zwłaszcza w wypadku zajęć z zakresu nauk prawnych. Przykładowo semestr pierwszy jest przeznaczony na zajęcia z takich zajęć jak: *prawoznawstwo i prawo konstytucyjne*. Ujmując rzecz od strony treści programowych, można powiedzieć, że w kolejnych semestrach realizowana jest problematyka charakteryzująca się coraz to większym stopniem trudności. Jednocześnie stopniowo pojawiają się zajęcia pod względem treści programowych bardziej szczegółowe, w każdym takim wypadku student koncentruje się na wiedzy i umiejętnościach w zakresie pewnego wycinka wcześniej poznanej problematyki o charakterze ogólnym. Już od III semestru w programie ujęte są zajęcia obejmujące szczegółowe dyscypliny prawnicze, jak *prawo rynku kapitałowego, prawo ochrony konkurencji*, a w semestrze V i VI następuje to już w szerokim zakresie, czego przykładami są: *prawo celne, gospodarcze prawo ochrony środowiska, ubezpieczenia w biznesie, prawo upadłościowe, prawo restrukturyzacyjne, prawo rodzinne i spadkowe w biznesie*. Są wśród nich też zajęcia obejmujące dziedziny prawa kompleksowe, jak np. *prawo mieszkaniowe, prawo energetyczne, prawo telekomunikacyjne*. W semestrze V pojawiają się również zajęcia w postaci *prawa europejskiego*. Szczególna jest rola grup zajęć *internet i nowe technologie w biznesie*, które realizowane są już od samego początku studiów i to w wymiarze aż 60 godzin. Z kolei na trzecim roku – zgodnie z założeniami kierunku – student powinien w pewnym zakresie rozwinąć umiejętności pracy naukowej. Służy temu seminarium dyplomowe. Rozkład i kolejność zajęć została zaplanowana w logiczny i przemyślany sposób.

W zakresie języków obcych treści kształcenia zapewniają osiągnięcie znajomości języka obcego na studiach pierwszego stopnia co najmniej na poziomie B2. Jednostką koordynującą i prowadzącą kształcenie językowe jest Studium Języków Obcych i Tłumaczeń. Student na zasadzie dobrowolności

może pogłębiać znajomość języka obcego przez uczęszczanie na zajęcia w wersji anglojęzycznej, prowadzonych dla studentów Erasmus+, oraz uczestnicząc w zajęciach osób odwiedzających Instytut w ramach programu Erasmus+, jak też programów uczelnianych wskazanych w opisie kryterium.

Praktyki zawodowe w obecnym planie studiów, jak również planie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2021/2022 realizowane są w semestrach II, III, IV i V. Praktykom – tak jak innym zajęciom – zostały przypisane efekty uczenia się (w tym wypadku z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych). Student ma nabyć przede wszystkim umiejętność praktycznego stosowania wiedzy teoretycznej i komunikowania się z otoczeniem. Program praktyk zawodowych określa koncepcję praktyk i formułuje szereg szczegółowych zadań i celów.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS co do zasady umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Zastrzeżenia budzi jednak możliwość realizacji jedynie niektórych efektów uczenia się (m.in. KU06, KU07, KU011, KU12, KU13) przy tak skonstruowanym programie studiów, nakładzie godzin i sposobach weryfikacji efektów. Zastrzeżenia te potwierdza analiza prac licencjackich, prac etapowych oraz kart zajęć (co zostało opisane w kryterium 1 niniejszego raportu).

W planie studiów przewidziano następujące formy zajęć: wykład, ćwiczenia (przewidziane dla języków obcych i wychowania fizycznego), konwersatorium, laboratorium i seminarium. Formy te zdefiniowano w uchwale Senatu nr 44/2016/2017 z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaju zajęć dydaktycznych, pensum dydaktycznego, warunków jego obniżania, zasad ustalania godzin obliczeniowych oraz liczebności grup zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, zmienionej uchwałą Senatu nr 41/2017/2018 z dnia 30 stycznia 2018 r. W planie studiów przestrzegana jest reguła, by wykłady stanowiły co najmniej 40% ogólnej liczby godzin; reguła ta wynika z uchwały Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego nr 6/2018/2019 z dnia 27 listopada 2018 r. w sprawie ustalenia wytycznych Senatu dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie programów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, a także w zakresie wykonywania podstawowych zadań Uczelni od roku akademickiego 2019/2020. Tak więc w kolejnych planach studiów od roku akademickiego 2020/2021 na studiach stacjonarnych – łącznie w ramach grup zajęć podstawowych i grup zajęć do wyboru – wykładów jest 780 godzin, ćwiczeń – 180 godzin, konwersatoriów – 480 godzin, laboratorium – 120 godzin, seminarium – 60 godzin, a na studiach niestacjonarnych wykładów – 515 godzin, ćwiczeń – 70 godzin, konwersatoriów – 320 godzin, laboratorium – 80 godzin, seminarium – 40 godzin.

Zajęcie, które mają fundamentalne znaczenie dla kierunku studiów i którym przypisano większą liczbę efektów uczenia się i większą liczbę punktów ECTS, tworzą grupę zajęć złożoną z wykładu i konwersatorium. W takim wypadku w ramach wykładu realizowane są głównie efekty uczenia się z zakresu wiedzy, natomiast w ramach konwersatorium ma miejsce koncentracja na efektach z zakresu umiejętności. Wymiar godzinowy danej formy zajęć wynosi 15 godzin lub 30 godzin.

Liczebność grup zajęciowych określa zarządzenie nr 61/2018/2019 Rektora UKW z dnia 20 września 2019 r. w sprawie określenia liczebności grup oraz zasad uruchamiania zajęć do wyboru – zajęć specjalnościowych/bloków zajęć do wyboru. Wykłady prowadzone są dla wszystkich studentów kierunku na danym roku, konwersatoria są realizowane w grupach 25-35 osób, laboratoria w grupach 12-20 osób, seminaria do 16 osób. W przypadku Instytutu zdecydowano się zmniejszyć maksymalną

liczbę studentów na seminariach. W trosce o jakość prac dyplomowych na poziomie Instytutu zdecydowano o tym, by co do zasady, na danym kierunku nie przypisywać prowadzącym więcej niż 6 seminarzystów. Nie wydaje się to jednak rozwiązaniem, które w wystarczający sposób wpływa na jakość prac, bowiem część z analizowanych prac dyplomowych nie spełnia wymogów stawianych pracom licencjackim w zakresie doboru literatury czy też analiz orzeczniczych właściwych studiom pierwszego stopnia, jak i w związku z przypisanymi do kierunku efektami. Dobór literatury przedmiotu na poziomie kilku lub kilkunastu pozycji książkowych, wliczając w to komentarze do aktów prawnych wydaje się nie być wystarczający. Rekomenduje się zatem bardziej szczegółowe opracowanie warunków, jakie powinny spełniać prace dyplomowe oraz odpowiedni nadzór nad ich jakością. Niewątpliwie zmniejszenie liczby grup konserwatoryjnych, jak i ćwiczeniowych wpłynęłoby wówczas na jakość procesu kształcenia. Tym bardziej, że sale, w których na ogół odbywają się zajęcia służą prowadzeniu zajęć w małych grupach.

Metody kształcenia są dobierane przez koordynatorów zajęć w zależności od ich formy przewidzianej w planie studiów. W odniesieniu do konkretnej grupy zajęć określone zostają w sylabusach. Metody te charakteryzują się zróżnicowaniem. W wypadku formy wykładowej zajęć podstawowe znaczenie ma metoda wykładu, jednak – ze względu na praktyczny profil studiów – często jest to wykład konwersatoryjny, a więc zawierający ujęcie problemowe danej tematyki i aktywizujący studentów, a przy tym wspierany pracą ze źródłami. W ramach zajęć konwersatoryjnych i laboratoryjnych jest to cały szereg metod uzależnionych od tego, czy w danym wypadku student ma nabyć wiedzę, umiejętności czy kompetencje społeczne oraz jakiego rodzaju. Przykładowo, jeżeli student ma nabyć umiejętność wypowiedzi ustnych stosuje się prezentacje studenckie i dyskusję. Dla grup zajęć z zakresu nauk prawnych charakterystyczna jest metoda pracy ze źródłami czy też metoda dyskusji nad rozwiązaniem przypadku. Szeroko stosowane są ćwiczenia konwersatoryjne i ćwiczenia laboratoryjne, a w ramach zajęć laboratoryjnych również warsztaty czy metody kooperatywne. Pozwala to studentowi nauczyć się nie tylko posługiwania wiedzą w sposób prosty, ale też podejmowania próby pogłębionej analizy i samodzielnego formułowania problemów. W ramach zajęć z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości pojawiają się metody o charakterze innowacyjnym, jak gry symulacyjne z wykorzystaniem metody design thinking i sketchnoting.

Jednocześnie w dostarczonej dokumentacji brak jest wskazań w jakim zakresie, w ramach których zajęć studenci korzystają z baz informacji prawnej, w których otrzymują dostęp do bazy orzeczniczej, a z których korzystają – jednak tylko w minimalnym stopniu – przy pisaniu prac dyplomowych.

W planie studiów godzin zajęć – łącznie z praktykami – jest na studiach stacjonarnych 2340, a na studiach niestacjonarnych 1565 (łącznie wymiar dla każdej z form zajęć podano wyżej). W pierwszym planie studiów, tj. obowiązującym od roku akademickiego 2018/2019 było 1860 godzin na studiach stacjonarnych (w tym 615 godzin wykładów, 120 godzin ćwiczeń, 705 godzin konwersatorium, 60 godzin laboratorium, 60 godzin seminarium, 300 godzin praktyk) i 1265 godzin na studiach niestacjonarnych (w tym 400 godzin wykładów, 60 godzin ćwiczeń, 485 godzin konwersatorium, 40 godzin laboratorium, 40 godzin seminarium, 240 godzin praktyk). W planie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2019/2020 było 2100 godzin na studiach stacjonarnych (w tym 780 godzin wykładów, 180 godzin ćwiczeń, 480 godzin konwersatorium, 120 godzin laboratorium, 60 godzin seminarium, 480 godzin praktyk) i 1505 godzin na studiach niestacjonarnych (w tym 515 godzin wykładów, 70 godzin ćwiczeń, 320 godzin konwersatorium, 80 godzin laboratorium, 40 godzin seminarium, 480 godzin praktyk). Ogół zajęć – oprócz praktyk – dzieli się na: grupy zajęć podstawowych, grupy zajęć do wyboru i grupy zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych

w postaci zajęć z języka obcego. W ramach grup zajęć podstawowych mieści się 37 zajęć o łącznej liczbie 1245 godzin na studiach stacjonarnych i 855 na studiach niestacjonarnych. Co do bloków do wyboru, to student od II semestru wybiera tzw. blok A lub blok B. W każdym z bloków jest 16 grup zajęć o łącznej liczbie godzin 255 na studiach stacjonarnych i 170 na studiach niestacjonarnych. Przy wyborze bloków student kieruje się swoimi zainteresowaniami; jeżeli chodzi o rozkład grup zajęć, to bloki te nie mają charakteru specjalizującego. Wymiar godzinowy języka obcego wynosi 120 godzin na studiach stacjonarnych, a 70 godzin na studiach niestacjonarnych.

Od roku akademickiego 2021/2022 studenci pierwszego roku mają obowiązkowe zajęcia wprowadzające. Obowiązek i zakres zajęć wprowadzających określa zarządzenie Rektora nr 96/2020/2021 z dnia 21 września 2021 r. Zajęcia te obejmują 15 godzin z zakresu: szkolenia bhp, szkolenia bibliotecznego, planowania kariery zawodowej, praw studenta, organizacji Uczelni i etykiety akademickiej oraz z zakresu szkolenia antydyskryminacyjnego. Ponadto w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022 studenci pierwszego roku objęci byli również zajęciami wyrównawczymi.

W całym cyklu kształcenia student uzyskuje 180 punktów ECTS. Z tego więcej niż połowa uzyskiwana jest w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli i studentów (dotyczy studiów stacjonarnych), co spełnia wymogi ustawowe. W pozostałym czasie objętym punktacją ECTS studenci zobligowani są uczyć się samodzielnie z ewentualnym wykorzystaniem konsultacji indywidualnych. Liczba punktów ECTS jest taka sama na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Ze względu na praktyczny profil kierunku, wśród poszczególnych grup zajęć szczególne miejsce zajmują te, które wiążą się z praktycznym przygotowaniem zawodowym. W ramach planu studiów dokonano osobnego zestawienia takich zajęć, z którego wynika, że pozwalają one uzyskać 125 punktów ECTS. Plan studiów umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.

Wymiar godzinowy formy zajęć wynosi 15 godzin lub 30 godzin. Zajęcia w ciągu każdego z dwóch semestrów w roku akademickim trwają przez 15 tygodni. Tak więc jeżeli forma zajęć ma wymiar 30-godzinny, odbywają się w rozkładzie po dwie godziny zajęć w tygodniu. Natomiast jeżeli forma zajęć ma wymiar 15-godzinny, zajęcia w planie semestralnym są ujmowane w bloki w ten sposób, że odbywają się ich dwie godziny w cyklu co dwa tygodnie. Harmonogram odnoszący się do blokowania zajęć jest załącznikiem do zarządzenia nr 54/2021/2022 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 9 marca 2021 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2021/2022 i do zarządzenia nr 36/2021/2022 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 1 marca 2022 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2022/2023). Przewidziana jest możliwość skrócenia czasu przewidzianego na zajęcia do 10 tygodni w semestrze. Warunkowana jest ona potrzebą zapewnienia sprawniejszego przebiegu praktyk i w danym semestrze rozwiązanie to może być wprowadzone do planu po uzyskaniu odpowiedniej zgody Rektora.

W każdym programie studiów wskazane są zajęcia o łącznej czasochłonności 5 ECTS, które w części realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia zdalnego. Prowadzący zajęcia na kierunku prawo w biznesie korzystać mogą z nowej platformy Moodle oraz z Microsoft Teams. W planie studiów kierunku prawo w biznesie są to jedno zajęcia z zakresu grup zajęć podstawowych i po jednym zajęciach z grup zajęć do wyboru. W wyjątkowych przypadkach dopuszczono również (za zgodą Zastępcy Dyrektora do spraw kształcenia) możliwość odrabiania pojedynczych zajęć, które z różnych

powodów się nie odbyły, co szczególne znaczenie miało w przypadku studiów niestacjonarnych i wynikających z tego trudności w ustaleniu terminów ich odrobienia.

Nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość miał obowiązek przeszkolić w tym zakresie studentów na pierwszych zajęciach, które – podobnie jak zaliczenie – odbywały się stacjonarnie. Podstawowym narzędziem w tym zakresie była platforma Moodle.

Instytut stara się zapewnić w miarę możliwości dostosowanie procesu kształcenia do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych. Planowanie zajęć jest tak zorganizowane, aby studenci mogli samodzielnie wybierać grupy zajęciowe z danych zajęć, na które chcą uczęszczać, jeśli jest większa liczba grup. Zapisy do grup odbywają się poprzez system USOSweb przed każdym semestrem. Osobom wykonującym pracę zawodową zgodną z kierunkiem i osobom studiującym dwa kierunki umożliwia się indywidualną organizację studiów (IOS) stosownie do Regulaminu Studiów (uchwała Senatu nr 24/2020/2021 z dnia 27 kwietnia 2021 r.) oraz procedury Kolegium IV.

Na kierunku studiują również osoby z niepełnosprawnościami (w roku akademickim 2021/2022 – 4 osoby). Szczególne potrzeby w tym zakresie są realizowane poprzez możliwość wykorzystywania w procesie kształcenia mobilnego monitora dotykowego przystosowanego do potrzeb osób słabowidzących, możliwość realizacji zajęć w budynku dostosowanym w zakresie likwidacji barier architektonicznych, możliwość odbywania studiów w systemie IOS.

Zadania te są realizowane przy współpracy z działem ds. osób z niepełnosprawnościami. W ramach tejże współpracy studenci mają możliwość skorzystania z programu (od 01.06 2020 do 30.09.2023 r.) dotyczącego m.in. prowadzenia zajęć indywidualnych ze studentami z niepełnosprawnością metodą tutoringu. Jego celem jest poprawa dostępności Uczelni dla osób z niepełnosprawnościami poprzez wsparcie zmian organizacyjnych, podniesienie świadomości i kompetencji kadry UKW z zakresu niepełnosprawności oraz poprawy dostępności infrastruktury Uczelni dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Nauczyciele akademicy przygotowani do pracy metodą tutoringu rozwojowego realizują indywidualne, semestralne (30 godzin) programy tutoringowe.

W programie studiów na kierunku prawo w biznesie obecne są także praktyki o charakterze obligatoryjnym. Ich łączny wymiar obejmuje na studiach stacjonarnych 720 godzin (16 pkt ECTS), a na studiach niestacjonarnych 540 godzin (12 pkt ECTS). Z §5 Regulaminu Praktyk (wprowadzonego zarządzeniem nr 101/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 27 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Praktyk Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego) wynika, że praktyki są realizowane w formie praktyk ciągłych i odbywają się zgodnie z programem w semestrze lub po jego zakończeniu. Niemniej w programie praktyk wskazane jest, że student zobowiązany jest do realizacji praktyki na I, II i III roku studiów, w określonym wymiarze godzin przypadającym na dany rok nauki czego nie odzwierciedla zarówno program studiów dla kierunku prawo w biznesie, jak i sylabusy zarówno dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Zidentyfikowano brak spójności pomiędzy dokumentami w zakresie liczby godzin praktyk na dany rok studiów oraz przede wszystkim co do efektów uczenia się zakładanych dla praktyk i ich zgodności z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. W sylabusie praktyk zawodowych efekty uczenia sformułowane są lakonicznie, nie można przypisać im specyficznego charakteru, są niedostosowane do celów kształcenia, a ich weryfikacja jest niemożliwa. Powyższe budzi również wątpliwości w zakresie stwierdzenia czy praktyki zawodowe są realizowane w trybie ciągłym, czy jednak etapowym, a co powinno jednoznacznie wynikać z treści dokumentów. Treści programowe praktyk zawodowych są również sformułowane na

dużym poziomie ogólności, a tym samym należy je uznać za niezgodne z programem studiów i programem praktyk, a także nieodpowiadające zakładanym efektom uczenia się dla praktyk. Dobór miejsc praktyk jest prawidłowy. Corocznie Rada Kierunku rekomenduje właściwe instytucje do odbycia praktyk dla kierunku prawo w biznesie. Doboru rekomendowanych miejsc praktyk Rada Kierunku dokonuje na podstawie współpracy z Radą Interesariuszy, otoczeniem społeczno-gospodarczym. Uczelnia posiada podpisane indywidualne porozumienia z podmiotami deklarującymi możliwość przyjęcia studentów kierunku prawo w biznesie na praktykę, a wskazana lista podmiotów sugeruje, iż infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a także prawidłową realizację praktyk.

Weryfikacja i ocena osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk ze względu na nieadekwatne ich sformułowanie może przebiegać w sposób nieprawidłowy (nie sposób odnieść się do każdego z pojedynczych efektów, kompleksowa ocena również z tego względu jest utrudniona). Zwłaszcza wobec dopuszczania przez Uczelnię możliwości zaliczenia praktyk zawodowych na podstawie doświadczenia zawodowego oraz na podstawie prowadzenia działalności gospodarczej. Jest to działanie nieprawidłowe, ponieważ zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa efekty uczenia się uzyskane poza systemem studiów mogą zostać potwierdzone wyłącznie w ramach procedury rekrutacji. Niemniej Uczelnia podejmuje takie metody weryfikacji i sposób ich dokumentowania. Za sprawdzanie i ocenę stopnia osiągania efektów uczenia się na praktykach zawodowych odpowiada kierunkowy opiekun praktyk. Zgodnie z Regulaminem Studiów, na pierwszych zajęciach przedstawia on sylabus zajęć ze szczególnym uwzględnieniem efektów uczenia się sformułowanych dla praktyk, metod weryfikacji ich osiągnięcia oraz zasad zaliczenia zajęć. Efekty uczenia się osiągane przez studentów prawa w biznesie dokumentowane są w różnych formach. W zakresie praktyk, dokumentami potwierdzającymi ich realizację są: dziennik praktyk i opinia opiekuna z ramienia pracodawców. Wzory dokumentów zatwierdza Rada Kierunku. Oba dokumenty stanowią podstawę udokumentowania działań studenta na praktyce, a tym samym stanowią formę ewaluacji pod kątem liczby realizacji wymaganych godzin praktyki w poszczególnym etapie, czasu jej trwania, ewentualnych wskazań lub uwag podmiotu przyjmującego na praktykę, a także realizacji efektów uczenia się podczas praktyki. Dziennik praktyk z kolei stanowi wskazanie na czynności, które student wykonywał podczas praktyki.

Każdorazowo po zakończonym etapie praktyki zawodowej kierunkowy opiekun praktyk zobowiązany jest do złożenia do Studium Praktyk zbiorczego sprawozdania przebiegu praktyki. Sprawozdanie stanowi kolejny element ewaluacji praktyki. W sprawozdaniu opiekun uwzględnił uwagi studentów oraz podmiotów przyjmujących na praktykę, a także może dokonać oceny procesu organizacji praktyki. Studenci po odbytej praktyce również mają możliwość wyrażenia indywidualnej opinii na temat realizowanej praktyki. Dokonują tego w ankietach ewaluacyjnych w systemie USOSweb. Na ich podstawie po zakończonym semestrze Zastępca Dyrektora ds. kształcenia (nauki prawne) przedstawia wyniki ankiet Radzie Kierunku.

Dla każdego rozpoczętego cyklu kształcenia praktyki dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wyznaczony jest indywidualny kierunkowy opiekun praktyki. Osoby te posiadają szerokie doświadczenie naukowe i praktyczne, które umożliwia im sprawowanie funkcji kierunkowego opiekuna praktyk na ocenianym kierunku.

W dobie pandemii, na podstawie rekomendacji Rady Kierunku, możliwe było zaliczenie praktyk zawodowych na podstawie kursów, spotkań z praktykami, certyfikowanych szkoleń i projektów. W tym okresie studenci, którzy otrzymali od instytucji zewnętrznej odmowę przyjęcia na praktykę stacjonarną mogli skorzystać z możliwości zdalnego odbycia praktyki. Dyrekcja Instytutu dokonała weryfikacji certyfikowanych szkoleń zdalnych pod kątem tematyki i właściwego wypełnienia efektów uczenia się. Organizowane były również spotkania z praktykami jak np. Prezesem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy czy Prokuratorem Okręgowym w Bydgoszczy. Praktycy przekazywali wiedzę teoretyczną i praktyczną za pomocą środków kształcenia na odległość. Wówczas, po uczestnictwie w spotkaniu i wykonaniu dedykowanego zadania przez studentów, kierunkowy opiekun praktyk weryfikował zasadność zaliczenia praktyki. Kolejną formą zaliczenia praktyk w dobie pandemii był udział w projekcie Nowoczesny Uniwersytet finansowanym ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady tj. na podstawie zarządzenia nr 101/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 27 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Praktyk Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Nadzór organizacyjny nad praktykami sprawuje Kierownik Studium Praktyk. Natomiast nadzór dydaktyczno-wychowawczy nad praktyką sprawuje kierunkowy opiekun praktyk – nauczyciel akademicki, wyznaczony przez Zastępcę Dyrektora ds. kształcenia (nauki prawne), zatwierdzony przez Prorektora ds. studenckich i jakości kształcenia.

Przy wyborze miejsca praktyki studenci wspierani są przez kierunkowego opiekuna praktyk w trakcie grupowych lub indywidualnych konsultacji. Studenci na tym etapie informowani są przez kierunkowego opiekuna praktyki o rekomendowanych instytucjach i przedsiębiorstwach zgodnie z zaleceniami Rady Kierunku, Dyrekcji Instytutu, przy uwzględnieniu opisu programu studiów. Dobór miejsca praktyki musi być zgodny z profilem studiów oraz możliwością osiągnięcia efektów uczenia się przez studenta podczas praktyki. Po zatwierdzeniu imiennej listy miejsc praktyk przez kierunkowego opiekuna praktyk, do instytucji przyjmującej na praktykę przesyłane jest: pismo przewodnie do dyrektora placówki, program praktyk ze wskazaniem efektów uczenia się niezbędnych do osiągnięcia przez studenta podczas praktyki, a także wzór opinii z praktyk oraz wzór dziennika praktyk. Za właściwego praktykodawcę uważa się podmioty otoczenia zarówno publiczne, jak i prywatne. W zakresie praktyk na kierunku prawo w biznesie rekomenduje się studentom konieczność odbycia etapowych praktyk zarówno w podmiotach publicznych tj. sądach, prokuraturach, urzędach wojewódzkich, urzędach gmin, jednostkach bezpieczeństwa publicznego, jednostkach i zakładach budżetowych stosujących prawo, a także podmiotach prywatnych takich jak m. in. prywatne podmioty obsługi prawnej tj. kancelarie prawne, notarialne, komornicze, doradztwa podatkowego itp., a także przedsiębiorcy związani z obsługą biznesu prowadzący własną działalność gospodarczą, wówczas dedykowane dla studentów są działy obsługi prawnej, controllingu, księgowości i marketingu. Student ma również możliwość realizacji praktyki w samodzielnie wskazanym podmiocie. Każdorazowo propozycja studenta dotycząca miejsca realizacji praktyki musi uzyskać akceptację opiekuna praktyki z ramienia Uczelni. Jednak zidentyfikowano brak wskazania formalnych kryteriów jakościowych jakimi kieruje się opiekun praktyk przy zatwierdzaniu propozycji realizacji praktyki wskazanej przez studenta. Zatem rekomendowane jest ustalenie kryteriów jakościowych, które będą z góry określone, formalnie przyjęte i opublikowane, przy zatwierdzaniu przez opiekuna praktyk podmiotu realizującego praktyki, będącej propozycją studenta.

Kontrola przebiegu praktyki przeprowadzana przez kierunkowego opiekuna praktyk w ramach pełnionego nadzoru dydaktyczno-wychowawczego przebiega w formie kontaktu osobistego,

telefonicznego lub drogą elektroniczną z opiekunem praktykanta w placówce, instytucji, w której student odbywa praktykę. Tego rodzaju hospitacja praktyki odbywa się przez kierunkowego opiekuna praktyk zgodnie z uczelnianym Regulaminem Praktyk (zarządzenie nr 101/2020/2021 Rektora UKW z dnia 27 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu, paragraf 6 ust. 4-6). Zakres kontroli obejmuje sprawdzenie obecności studenta na praktyce, uzyskanie opinii o przebiegu praktyki i realizacji programu praktyki, weryfikację efektów uczenia się, a także przestrzeganie przez studenta dyscypliny pracy. Kontrola polega na rozmowie kierunkowego opiekuna praktyk z ramienia Uczelni z opiekunem praktyk lub innymi osobami współpracującymi ze studentem – praktykantem oraz przy osobistym kontakcie ze studentem, na sprawdzeniu stopnia systematycznego prowadzenia przez niego dokumentacji. Dla ocenianego kierunku największy wymiar hospitacji mają rozmowy telefoniczne i kontakt za pośrednictwem poczty elektronicznej. Ważny element hospitacji stanowi również opinia z praktyki studenta wypełniana przez przedstawiciela instytucji przyjmującej na praktykę, oprócz wskazania realizacji efektów uczenia się, kierunkowy opiekun praktyk może zapoznać się z opinią instytucji na temat najistotniejszych zadań zrealizowanych w czasie praktyki, opinią na temat jakości wykonania przez praktykanta zadań w czasie praktyki oraz cechach i umiejętnościach, które w ocenie podmiotu przyjmującego na praktykę student powinien rozwijać. Każdorazowo po zakończonym etapie praktyki zawodowej kierunkowy opiekun praktyk zobowiązany jest do złożenia do Studium Praktyk zbiorczego sprawozdania przebiegu praktyki. W sprawozdaniu opiekun uwzględni uwagi studentów oraz podmiotów przyjmujących na praktykę, a także może dokonać oceny procesu organizacji praktyki. Jednakże nie ma formalnie wprowadzonego indywidualnego arkusza hospitacji, którego wprowadzenie jest rekomendowane, jak również uwzględnienie reguł hospitacji praktyki zawodowej w odpowiednich dokumentach Uczelni np. w Regulaminie hospitacji zajęć dydaktycznych.

Praktyki zawodowe mogą zostać zrealizowane w każdym z podmiotów zaakceptowanych jako praktykodawca, w różnego rodzaju placówkach realizujących zadania z zakresu działań wynikających z programu kierunku prawo w biznesie. Zaliczenia praktyk dokonuje kierunkowy opiekun praktyk z ramienia Uczelni na podstawie przedstawionej opinii (zaliczenia lub oceny wystawionej przez opiekuna w placówce, zatwierdzonej przez dyrektora lub innej upoważnionej osoby), dokumentacji praktyki (dziennika praktyk, teczki przedmiotowo- metodycznej, itp.) sporządzonej przez studenta oraz wyników kontroli (jeśli taka miała miejsce) przeprowadzonej w placówce przez nauczyciela akademickiego – kierunkowego opiekuna praktyki. Kierunkowy opiekun praktyk swoje stanowisko dotyczące zaliczenia przez studenta praktyki i jeśli praktyka podlega ocenie, na podstawie uzyskanej oceny wyraża w opinii i potwierdza podpisem. Potwierdzoną opinię opiekun składa w Studium Praktyk. Zarządzenie nr 101/2020/2021 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 27 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Praktyk Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w paragrafie 9 ust. 5 pkt. 2 stanowi, że o zaliczenie praktyki bez obowiązku jej odbycia mogą się ubiegać studenci, którzy: są studentami lub absolwentami innych szkół wyższych, którzy odbyli lub odbywają praktykę spełniającą wymagania Regulaminu Praktyk Uczelni. Jednakże za nieprawidłowe należy uznać zaliczenie praktyki bez obowiązku jej odbycia przez studentów, którzy: udokumentują doświadczenie zawodowe lub prowadzenie działalności (np. w ramach wolontariatu), która odpowiada programowi praktyki i była realizowana w okresie nie krótszym niż czas praktyki określony w programach kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów oraz poziomów kształcenia. Studenci ubiegający się o zaliczenie praktyki bez obowiązku jej odbycia, winni dostarczyć kierunkowemu opiekunowi praktyk w danej jednostce organizacyjnej dokument potwierdzający zatrudnienie zgodne z kierunkiem studiów, trwające nie mniej niż wskazany w planach studiów czas trwania praktyki – liczony w tygodniach lub godzinach, lub dokument (porozumienie, zaświadczenie) wydany przez instytucję,

placówkę, organizację pozarządową, organ administracji publicznej, jednostkę organizacyjną podległą organom administracji publicznej lub inny podmiot, w którym student odbył staż lub praktykę, w tym zaświadczenie o pracy w ramach wolontariatu. Decyzję o zaliczeniu praktyki bez obowiązku jej odbywania podejmuje kierunkowy opiekun praktyk z ramienia Uczelni, który określa swoje stanowisko w sprawie zaliczenia praktyki i potwierdza podpisem na dostarczonym przez studenta dokumencie.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Należy uznać, iż co do zasady treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu nauk prawnych oraz aktualny stan praktyki z tego zakresu. Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich oraz szacowany nakład pracy studenta wpływają na osiąganie efektów uczenia się przypisanych do kierunku. Podobnie organizacja procesu nauczania. Stosowane metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się zdefiniowanych dla kierunku.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyki zawodowej nie mają charakteru specyficznego i nie są dostosowane do celów kształcenia, a ich weryfikacja nie jest w pełni możliwa. Ze względu na nieadekwatne sformułowanie efektów uczenia się zarówno weryfikacja, jak i ocena stopnia ich osiągnięcia może przebiegać nieprawidłowo. Mimo to, Uczelnia podejmuje się weryfikacji i jej dokumentowania. Treści programowe określone dla praktyki, ich wymiar w ramach realizacji etapowej, a także umiejscowienie praktyk w programie studiów, nie zapewniają osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Uczelnia zapewnia adekwatną liczbę miejsc praktyk dla

studentów. W przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, opiekun praktyk zatwierdza miejsce bez wskazania kryteriów jakościowych, które byłyby uprzednio określone i formalnie przyjęte. Współpracy z praktykodawcą nie określa się według kryteriów jakościowych, a jedynie odnosi się do liczby osób, które podmiot deklaruje przyjąć na praktykę studencką. Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach nie podlegają faktycznej systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się weryfikację efektów uczenia się i treści programowych zawartych w sylabusie praktyk zawodowych, a także korektę programu praktyk zawodowych.
2. Zaleca się zmianę działania w postaci uznawania efektów uczenia się specyficznych dla praktyk zawodowych na podstawie indywidualnej, zawodowej aktywności studenta, w tym prowadzonej działalności gospodarczej, wykazywanej w trakcie trwania studiów, która jest realizowana w całości poza zajęciami w postaci praktyk zawodowych i stosować procedurę uznawania efektów zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Proces rekrutacji na studia na kierunek prawo w biznesie odbywa się zgodnie z uchwałą nr 30/2020/2021 Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 25 maja 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne w roku akademickim 2022/2023. W przypadku laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów zastosowanie mają zasady przedstawione w uchwale Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego nr 31/2020/2021 z dnia 25 maja 2021 r. Przyjęcie kandydatów na kierunek prawo w biznesie na I rok studiów pierwszego stopnia trybu stacjonarnego odbywa na podstawie rankingu średniej ocen (punktów) uzyskanej z części pisemnej na egzaminie maturalnym („nowa matura”, matura międzynarodowa) lub na egzaminie dojrzałości („stara matura”). Ocenom ze świadectwa dojrzałości uwzględnianym w procesie kwalifikacji przyznaje się liczbę punktów wg § 3 uchwały nr 30/2020/2021 Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 25 maja 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne w roku akademickim 2022/2023. Jeżeli kandydat na egzaminie maturalnym lub na egzaminie dojrzałości zdawał historię lub wiedzę o społeczeństwie, to liczbę przyznanych punktów za wymienione przedmioty podwyższa się o 20%. Wynik końcowy uzyskany przez kandydata w postępowaniu kwalifikacyjnym jest wyrażany w punktach i podawany z dokładnością do trzeciego miejsca po przecinku. Przyjęcie kandydatów na I rok studiów na kierunek prawo w biznesie pierwszego stopnia trybu niestacjonarnego odbywa się na tych samych zasadach.

Tym samym należy przyjąć, iż Uczelnia stosuje formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów. W tej materii zastrzeżenia budzi jedynie zaliczenie efektów uczenia się właściwe praktykom zawodowym poprzez wcześniejszą pracę zawodową (co zostało uwidocznione w opisie kryterium 2). Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym określa uchwała Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego nr 246/2018/2019 z dnia 24 września 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu kształcenia, co w zakresie praktyk i ich braku udokumentowania jako pracy zawodowej, a w szczególności w przypadku prowadzenia jednoosobowej własnej działalności gospodarczej zdaje się być niewłaściwe.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się opisane są w dokumencie Procedura dokumentowania efektów uczenia się. Efekty uczenia się sformułowane dla zajęć są ujęte w sylabusie w systemie USOSweb przez koordynatora zajęć (grupy zajęć). Po zakończeniu cyklu zajęć nauczyciel akademicki zobowiązany jest do przekazania do sekretariatu dokumentacji związanej z realizacją efektów uczenia się. Koordynator danych zajęć (grupy zajęć), na podstawie konsultacji z wszystkimi osobami prowadzącymi zajęcia w ramach określonej grupy, sporządza raport koordynatora oraz dokumentację weryfikacji efektów uczenia się danych zajęć (grupy zajęć). Raport koordynatora zawiera informację o realizacji założonych efektów uczenia się zajęć/grupy zajęć oraz opis ewentualnych trudności wraz z propozycjami modyfikacji ich opisu (zarządzenie Zastępcy Dyrektora Instytutu Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego nr 1/01/2021 z dnia 7 stycznia 2021 w sprawie monitorowania treści uczenia się). Dokumentacja weryfikacji efektów uczenia się przypisanych do grup zajęć jest przechowywana w Instytucie przez dwa lata. Zawiera ona testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, zadania dodatkowe wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów.

Uczelnia deklaruje, iż metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się są dostosowane do programu i przedstawione w sylabusach zajęć:

- w zakresie wiedzy prowadzący najczęściej stosują egzaminy pisemne lub ustne, student ma możliwość przedyskutowania popełnionych błędów; na niektórych konwersatoriach, laboratoriach czy ćwiczeniach w trakcie semestru studenci piszą krótkie sprawdziany z wiedzy potrzebnej na danym etapie zdobywania umiejętności;
- w zakresie umiejętności sprawdzenie efektów ma najczęściej postać kolokwium pisemnych z zadaniami otwartymi lub sporadycznie w formie testu; niejednokrotnie obowiązkowe jest wykonanie projektu, *case-study*, wygłoszenie referatu lub napisanie eseju; aktywność na zajęciach ma znaczący wpływ na końcową ocenę uzyskania efektów w zakresie wiedzy i umiejętności, co jest wyraźnie zaznaczone w sylabusach;

- w zakresie kompetencji społecznych praktykuje się metody oceniania udziału w dyskusjach, referowania zagadnień przedmiotowych, pracę zespołową przy projektach i prezentacjach, ogólne zaangażowanie w samorozwój;
- kompetencje językowe sprawdzane są poprzez: kolokwia, dyskusje, analizę i interpretację tekstów źródłowych, indywidualne projekty studenckie (np. tłumaczenie tekstu z języka obcego – w tym prawnego, prezentacje).

Uwidoczniono metody oceniania odnoszące się do aktywności praktycznych, ale i powiązanych z nauką, np. w ramach zajęć *seminarium licencjackie*: dyskusja na temat opracowywanych zagadnień w ramach pracy dyplomowej, identyfikacja problemów praktycznych, referowanie tematu na podstawie prac naukowych.

W okresie od rozpoczęcia prowadzenia kierunku prawo w biznesie obroniono 69 prac licencjackich. Co do zasady tematyka prac licencjackich pokrywa się z zainteresowaniami i doświadczeniem zawodowym, naukowym, dydaktycznym promotora oraz jest zgodna z wizytowanym kierunkiem. Niemniej jednak w opinii zespołu oceniającego Uczelnia nie wypracowała i nie wprowadziła właściwej metodyki prac licencjackich na kierunku prawo w biznesie o profilu praktycznym. Część z przeanalizowanych prac nie ma charakteru praktycznego, a także ich poziom nie dokumentuje, nie potwierdza osiągnięcia przypisanego do kierunku efektów (w szczególności w zakresie umiejętności). Przykładowo nie można uznać, iż efekt KU06 „potrafi odnaleźć i przeanalizować orzecznictwo i piśmiennictwo prawnicze odnoszące się do określonych stanów faktycznych i prawnych” został nabyty przez studenta w oparciu o przeanalizowane prace licencjackie. W pracach mamy do czynienia jedynie z odwoływaniem się w minimalnym zakresie do orzecznictwa i literatury, a nie odnajdujemy analizy orzeczniczej czy piśmienniczej. Dostarczone przez Uczelnię prace etapowe również nie wskazują na nabycie tego efektu przez studentów, w przeanalizowanych kartach zajęć w żadnej z nich nie występuje analiza orzecznictwa jako przykład pracy cząstkowej czy też zaliczeniowej. Podobnie rzecz ma się z efektem KU07, KU011, KU12, KU13. Rekomenduje się dostosowanie metodyki pisania prac dyplomowych do wymogów obowiązujących na studiach o profilu praktycznym oraz analizę sylabusów zajęć pod kątem sformułowanych efektów uczenia się i stosowanych metod ich weryfikowania.

Uczelnia deklaruje, iż prowadzący zajęcia dokumentują osiąganie efektów uczenia się poprzez gromadzenie i przechowywanie prac egzaminacyjnych i etapowych (testy, analizy przypadków, projekty). Wszystkie prace etapowe i końcowe przechowywane są przez dwa kolejne semestry od zakończenia zajęć. Po zakończeniu sesji poprawkowej prowadzący mają obowiązek dostarczyć prace etapowe i końcowe do sekretariatu. Prace muszą być opisane w sposób umożliwiający ich identyfikację (kierunek, nazwa zajęć, rok, tryb). Zespołowi oceniającemu udostępniono stosowną dokumentację, która potwierdza, że deklaracja Uczelni znajduje odzwierciedlenie w stanie faktycznym. Od semestru letniego 2020/2021 wprowadzono procedurę dostępu do prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych (zarządzenie Zastępcy Dyrektora ds. kształcenia Instytutu Prawa i Ekonomii nr 1/10/2020 z dnia 1 października 2020 w sprawie zasad wglądu studentów do prac zaliczeniowych oraz egzaminów). We wcześniejszych latach prawo dostępu do prac dla studenta realizowane było poprzez indywidualne prośby. Nie zdiagnozowano jakichkolwiek trudności w dostępie do prac, uznano jednak, że formalizacja takiego dostępu może zwiększyć brak obaw studentów we wnioskowaniu o dostęp do tejże dokumentacji. W systemie USOSweb przechowywane są prace dyplomowe oraz ich recenzje. Protokoły przebiegu egzaminów dyplomowych przechowywane są w formie papierowej w dokumentacji

studenta prowadzonej przez Biuro Obsługi Studentów (BOS). Zasady przeprowadzania i dokumentowania egzaminów zdalnych określają dokumenty przyjęte na poziomie Kolegium IV. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się odbywa się na podstawie procedur uczelnianych oraz procedur szczegółowych zatwierdzonych uchwałą Rady Kolegium IV nr 3/2020/2021 z 15 września 2021 r. w sprawie zasad i procedury dokumentowania efektów uczenia się.

Analiza prac etapowych prowadzi do stwierdzenia, że stosowane metody weryfikacji efektów zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Zespół oceniający stwierdza, że rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany. Niemniej jednak zastrzeżenia dotyczą części prac dyplomowych. Tematyka prac dyplomowych jest zgodna ze specyfiką kierunku, lecz nie obejmuje całego spektrum zagadnień realizowanych w toku studiów. Stopień przygotowania studentów do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku nie jest także właściwie weryfikowany (głównie w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne – a w szczególności w zakresie praktyk). Zastrzeżenia budzą regulacje przyjęte przez Uczelnię oraz ich praktyka. W § 3 Regulaminu Praktyk wskazuje się, iż: „1. Szczegółowe warunki realizacji praktyk oraz osiągania efektów uczenia się są określone w opisie zajęć. 2. Za tworzenie i modyfikowanie opisu zajęć odpowiedzialny jest kierunkowy opiekun praktyki. 3. Programy praktyk opracowywane zostają przez Radę Kierunku, kierunkowych opiekunów praktyki, oddzielnie dla każdego kierunku, specjalności, czy modułu do wyboru”. Z kolei w programie praktyk przy obowiązkach opiekuna czytamy: „1. Informowanie studentów o miejscu, formie, celach i zadaniach praktyk określonych w programie; 2. Kontrolowanie przebiegu praktyki, w tym hospitacje; 3. Sprawdzanie dokumentacji sporządzonej przez studenta po zakończeniu praktyki; 4. Zaliczanie praktyk studentom dokonuje się na podstawie stosownej dokumentacji i opinii opiekuna praktyk w instytucji lub placówce praktyk”. Jednocześnie nie jest zdefiniowane jakie dokładnie dokumenty powinien sporządzić student po zakończeniu praktyk, jak powinna wyglądać hospitacja, ani jakie wymogi powinna spełniać opinia opiekuna praktyk ze strony instytucji/placówki zewnętrznej. Wątpliwości zespołu budzi także relacja dokumentacji sporządzana po zakończeniu praktyk, o której mowa w pkt V Programu praktyk do postanowień zawartych w punkcie IV tegoż dokumentu, dotyczących warunków zaliczenia praktyk (w tym dostarczenia dziennika praktyk). Nadto Uczelnia niewłaściwie opracowała i przyporządkowała jedną kartę zajęć do całych praktyk (do wszystkich jej części). Uwidocznione to jest także w programie praktyk. Przyjęto bowiem, iż praktyki rozliczane są w każdym roku akademickim, podczas gdy do tych zajęć opracowana jest wyłącznie jedna karta. Tym samym teoretycznie już po pierwszych praktykach student osiąga wszystkie przypisane do trzyletniego cyklu praktyk efekty. Dokumentacja w zakresie praktyk budzi wiele zastrzeżeń, nie są opracowane spójne, jednolite regulacje, ani też nie wprowadzono i nie udokumentowano odpowiednio nadzoru Uczelni nad całym systemem realizacji praktyk. O ile poziom nadzoru, kontroli i hospitacji nad zajęciami jest prowadzony na kierunku przez doświadczonych nauczycieli akademickich, o tyle zastrzeżenia budzi brak podobnych regulacji i wytycznych dokumentacji nad zajęciami na poziomie Uczelni. W zakresie języków obcych treści kształcenia zapewniają osiągnięcie znajomości języka obcego co najmniej na poziomie B2+ wraz z umiejętnością posługiwania się specjalistyczną terminologią. Stopień osiągnięcia tych efektów jest właściwie weryfikowany przez lektorów.

Dyplomowanie podporządkowane jest przede wszystkim regułom wynikającym z Regulaminu Studiów (będącego załącznikiem do uchwały Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego nr 24/2020/2021

z dnia 27 kwietnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego). Stosownie do tego Regulaminu warunkiem ukończenia studiów i otrzymania dyplomu jest m.in. uzyskanie pozytywnej oceny przygotowanej pracy dyplomowej i złożenie egzaminu dyplomowego. Z kolei warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie ostatniego semestru studiów i uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej. Zgodnie z programem studiów przygotowanie pracy następuje w ramach seminarium dyplomowego. Udział studenta w seminarium ma doprowadzić do osiągnięcia szczegółowych efektów uczenia się (określonych w sylabusie zajęć). Nacisk położony jest na to, by student potrafił nie tylko samodzielnie zdobywać wiedzę, ale też nabył elementarne umiejętności badawcze, w tym w zakresie pisania prac naukowych, co z kolei nie znajduje potwierdzenia w dostarczonych przez Uczelnię pracach licencjackich.

Praca pisana jest pod kierunkiem promotora. W załączniku do Regulaminu dyplomowania znajdują się wskazówki dla studentów dotyczące pisania pracy. Obejmują one zarówno wymagania dotyczące koncepcji pracy, jak i wymagania techniczne i redakcyjne, i nie tylko stanowią pomoc dla studentów, ale też zapewniają pewne minimum jednolitości w odniesieniu do powstających w Instytucie prac.

Z bezpośrednim przygotowaniem do egzaminu dyplomowego wiążą się określone obowiązki promotora i studenta, wynikające z zarządzenie nr 28/2018/2019 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie zasad składania i archiwizacji prac dyplomowych z wykorzystaniem systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD) oraz sprawdzania prac dyplomowych z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA). Weryfikowana w tym zakresie dokumentacja wskazuje, iż w Uczelni nie dopuszcza się do obrony prac noszących znamiona plagiatu.

Zgodnie z Regulaminem dyplomowania w toku egzaminu student omawia pracę, a następnie odpowiada na pytania dotyczące zagadnień z programu studiów. W Uczelni praktykuje się zadawanie dwóch pytań, zagadnień spoza pracy. Zespół oceniający rekomenduje wprowadzenie zasady, zgodnie z którą w trakcie egzaminu dyplomowego zasadne byłoby losowanie trzech pytań/zagadnień spoza pracy.

Podobnie w ramach podnoszenia jakości kształcenia warto wprowadzić analizę jakościową i powiązanie prac z efektami uczenia się przypisanymi do kierunku. W części przeanalizowanych prac dyplomowych, a ocenionych przez promotorów na ocenę bardzo dobrą, znaczna część efektów odnoszących się do umiejętności nie została zrealizowana na właściwym poziomie, o czym była już mowa wyżej. Być może wsparciem mogłoby być powołanie zespołu recenzentów analizujących prace pod kątem spełnienia efektów i opracowania na podstawie recenzji zaleceń, wytycznych dla promotorów.

Badania karier absolwentów dokonuje co roku Biuro Karier UKW, kierując do absolwentów anonimową ankietę. Wnioski z badania referowane są na spotkaniu Rady Kierunku oraz zebraniu pracowników i stanowią przyczynek do sformułowania zaleceń dla doskonalenia programu studiów. Badaniami obejmuje się absolwentów po roku i po trzech latach od ukończenia studiów.

Z uwagi na bardzo krótki okres prowadzenia studiów monitorowanie losu absolwentów kierunku prawo z biznesie jest na stosunkowo niewielkim poziomie. Zgodnie z informacjami otrzymanymi z Biura Karier pierwsi absolwenci z lat 2019-2021 nie wypełnili żadnej ankiety dotyczącej losów absolwentów, gdyż monitoring ten przeprowadzany jest po roku od ukończenia studiów w miesiącach październik/listopad. Poddani zostaną oni monitoringowi w najbliższym czasie.

Dane pochodzące z systemu elektronicznego USOSweb pozwalają jednak na ustalenie losu niektórych absolwentów. Wedle otrzymanych danych część studentów zdecydowała się na kontynuowanie nauki na UKW. Większość z nich wybrała oferowany przez Instytut Prawa i Ekonomii kierunek administracja z dedykowaną osobom zainteresowanym działalnością gospodarczą specjalnością gospodarczo-organizacyjną. Niektóre osoby zdecydowały się na kontynuowanie nauki na innych kierunkach oferowanych przez Instytut lub przez inne jednostki organizacyjne UKW. Fakt, że wielu studentów decyduje się na dalsze kształcenie w ramach IPIE dobrze świadczy o ich ocenie tak skonstruowanej oferty programowej, jak i kadry oraz działań podejmowanych wobec studentów w Instytucie.

Rada Kierunku prawo w biznesie wypracowała również pewne wnioski z monitoringu losu najdłużej prowadzonego w Instytucie Prawa i Ekonomii kierunku administracja. Badania te wskazały, że absolwenci dobrze odnajdują się na rynku pracy. W oparciu o dane z ostatnich raportów dotyczących losów absolwentów należy stwierdzić, że obecnie wielu studentów rozpoczyna pracę zawodową podczas studiów. Studenci, którzy podejmowali pracę po ukończeniu I stopnia studiów podejmowali ją w większości na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy (wskaźnik wzrastał wraz z upływem czasu po ukończeniu studiów). Studenci podejmowali pracę w przewadze w Bydgoszczy lub na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, co zgodne jest z dostrzegalną przez IPIE grupą kandydatów na studia, którzy rekrutują się z tego samego obszaru. Jak wynika z ankiet jest to też zatrudnienie stabilne z krótkimi okresami zmian (do 3 miesięcy). Studenci bardzo wysoko ocenianą przydatność na rynku pracy zdobytych podczas studiów kwalifikacji, a także wskazują, że studia spełniły ich oczekiwania oraz że dokonaliby takiego samego wyboru Uczelni i kierunku studiów, gdyby ponownie mieli możliwość podjęcia takiej decyzji.

Absolwenci wysoko i bardzo wysoko ocenili swoje przygotowanie akademickie w zakresie wiedzy kierunkowej, umiejętność rozwiązywania problemów, pracy grupowej oraz umiejętności wyszukiwania i selekcjonowania informacji. Wskazali też na pewne elementy wymagające zmian m.in. w zakresie lepszej organizacji nauki języka obcego oraz współpracy z praktykami z branży związanej z kierunkiem, zwiększenia możliwości wyboru zajęć, zwiększenia okazji do samodzielnej pracy oraz wykorzystania technik informatycznych. Kilka z tych elementów sugerowanych przez studentów zostało już zmodyfikowanych – m.in. dzięki zmianie siedziby znacznie poprawiła się dostępność do urządzeń informatycznych używanych podczas zajęć. Znacznie zwiększono również współpracę z nauczycielami-praktykami – szczególnie właśnie na kierunkach praktycznych poprzez wprowadzenie zajęć dodatkowych i uzupełniających przez praktyków związanych z kierunkiem. Podjęto też działania mające na celu podniesienie kształcenia językowego, w tym rozpoczęto procedurę powołania koła naukowego dedykowanego temu zakresowi. Studenci studiów stacjonarnych uczestniczą również w projekcie „Nowoczesny Uniwersytet” UKW pozwalającym im na współpracę z pracodawcami oraz zdobywanie kompetencji pożądaných na rynku pracy. Osiągane w tym projekcie efekty uczenia się są uzupełnieniem efektów wynikających z programu studiów. Respondenci deklarowali dalsze podnoszenie swoich kwalifikacji po studiach, m.in. poprzez studia podyplomowe, inny kierunek studiów, kursy, szkolenia, warsztaty, praktyki i wolontariat. Sposoby realizacji współpracy z praktykami oraz otoczeniem zewnętrznym określa Strategia współpracy IPIE z otoczeniem społecznym i gospodarczym.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Przyjęte przez Uczelnię zasady rekrutacji są właściwe i zgodne ze specyfiką wizytowanego kierunku. Procedury uznawania efektów uczenia się zdobyte poza studiami na wizytowanym kierunku zostały opracowane i spełniają stosowne standardy, za wyjątkiem części dotyczącej praktyk. Procedury dyplomowania oraz weryfikacji osiągania efektów uczenia się są zgodne z profilem i specyfiką kształcenia na wizytowanym kierunku. System weryfikacji umożliwia weryfikację wszystkich zakładanych efektów uczenia się – są one uwidocznione w postaci prac etapowych i dyplomowych, ale nie dotyczy to praktyk studenckich. Choć w opinii zespołu oceniającego forma, tematyka prac jest właściwa to ich poziom w odniesieniu do osiągania efektów uczenia się winien być przedmiotem działań naprawczych zespołu ds. jakości kształcenia na wizytowanym kierunku. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen, określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie, określają zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Uczelnia analizuje osiągnięcia zawodowe absolwentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się zmianę regulacji w zakresie przypisanych efektów uczenia się do praktyk zawodowych wraz ze wskazaniem, które z efektów student powinien nabyć na poszczególnym etapie praktyki.
2. Zaleca się zwiększenie nadzoru projakościowego nad pracami dyplomowymi przygotowywanymi na kierunku prawo w biznesie.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na wizytowanym kierunku zajęcia prowadzi 41 pracowników naukowych, w tym 36 etatowych pracowników Instytutu, 3 pracowników z innych jednostek naukowych UKW i 2 osoby zatrudnione na podstawie umowy cywilnoprawnej. Wśród wykładowców ocenianego kierunku jest: 25 prawników i 4 ekonomistów. Wszyscy nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku posiadają kwalifikacje zgodne z dyscypliną wiodącą oraz odpowiedni, aktualny i udokumentowany dorobek naukowy. W procesie kształcenia uczestniczą także praktycy o wieloletnim doświadczeniu zawodowym. Struktura kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe) oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają szerokie i udokumentowane doświadczeniem kompetencje dydaktyczne, w tym także związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co regulują przepisy wewnętrzne. Uczelnia dba o systematyczne doskonalenie umiejętności dydaktycznych osób prowadzących zajęcia. Kompetencje kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Zespół oceniający nie ma zastrzeżeń w odniesieniu do przydziału zajęć poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia. Obciążenia godzinowe są bardzo zróżnicowane. W pojedynczych przypadkach liczba nadgodzin pracownika przekracza wskazania ustawowe [zgodnie z art. 127 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm)], np. pracownik zatrudniony na stanowisku profesora uczelni ma obciążenie godzinowe w wysokości 562 godzin. Zajęcia prowadzone są przez pracowników naukowych posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy właściwy dla rodzaju prowadzonych zajęć, z uwzględnieniem zgodności dorobku naukowego, doświadczenia zawodowego i kompetencji dydaktycznych z dyscyplinami naukowymi, z którymi zajęcia są powiązane. Obsada zajęć jest wnioskowana przez Zastępcę Dyrektora do spraw kształcenia (nauki prawne) i konsultowana przez kierowników katedr, a następnie opiniowana przez Radę Kierunku zgodnie z wymogami ustawowymi dla profilu praktycznego.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni i dydaktyczni zatrudniani są w drodze otwartego konkursu. Informacje o konkursach oraz ich wynikach ogłaszane są na stronie internetowej IPIE oraz stronie Uniwersytetu, jak również w bazach MEN i Euress. Podstawę polityki kadrowej i optymalizacji zatrudnienia w Instytucie prowadzącym oceniany kierunek stanowi okresowa ocena nauczycieli akademickich. Oceniany jest dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny pracownika. Do końcowej oceny wlicza się opinię bezpośredniego przełożonego oraz ocenę przedstawioną przez studentów w postaci ankiet po zakończeniu każdego cyklu dydaktycznego. Ankiety studenckie są anonimowe, realizowane w formie elektronicznej zgodnie z zarządzeniem nr 46/2019/2020 Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego z dnia 2 marca 2020 r. w sprawie ustalenia ogólnouczelnianej procedury

ankietyzacji jakości kształcenia. Zbiorcze wyniki ankiet są omawiane podczas zebrań a.olepracowników IPIE oraz na posiedzeniach Rady Kierunku. Zbiorcze roczne wyniki ankietyzacji Dyrekcja Instytutu przedstawia studentom za pośrednictwem opiekunów roczników. Formą kontroli jakości prowadzenia zajęć dydaktycznych jest hospitacja zajęć, prowadzona zgodnie z przyjętym w IPIE Regulaminem hospitacji.

Realizowana polityka kadrowa umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia zapewniające prawidłową ich realizację, sprzyja stabilizacji zatrudnienia i rozwojowi nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych, i wszechstronnego doskonalenia. Uczelnia opracowała procedury w zakresie rozwiązywania konfliktów dotyczących kadry oraz system postępowań dyscyplinarnych, uwzględniających potrzeby ewentualnych ofiar naruszeń prawa oraz obowiązujących standardów zachowań.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia na wizytowanym kierunku jest odpowiednio liczna a dorobek naukowy nauczycieli akademickich jest we właściwym stopniu związany z dyscypliną, do której kierunek został przyporządkowany. Kompetencje dydaktyczne kadry nie budzą zastrzeżeń. Przydział zajęć jest właściwy. Polityka kadrowa jest prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami. Rekrutacja pracowników ma charakter konkursowy i jest właściwie dostosowana do specyfiki i potrzeb kierunku. Nauczyciele akademicy są hospitowani w zakresie prowadzonych zajęć oraz regularnie poddawani ocenom, w które zaangażowani są także studenci poprzez funkcjonujący system ankiet. Uczelnia wspiera rozwój pracowników, realizuje sukcesywnie programy szkoleń. Polityka kadrowa

niewątpliwie sprzyja zarówno stabilizacji zatrudnienia, jak również zorientowana jest na doskonalenie kadry i eliminację niepożądanych zachowań. Procedury rozwiązywania konfliktów również zostały prawidłowo opracowane.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. wskazuje roczny wymiar zajęć dydaktycznych nauczyciela akademickiego (art. 127 ust. 2), zastrzegając, że za zgodą pracownika, może być powierzone prowadzenie zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych w wymiarze nieprzekraczającym dwukrotności rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych (ust. 7). Zaleca się dostosowanie obciążeń dydaktycznych pracowników do przepisów ustawy.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Uczelnia dysponuje własną bazą budynków dydaktycznych. Instytut Prawa i Ekonomii mieści się w zabytkowym i przestronnym budynku. W bliskim sąsiedztwie znajduje się budynek główny Uniwersytetu oraz Biblioteka Główna, z którymi współtworzy kampus akademicki. Sale wyposażone są w rzutniki, projektory, tablice oraz rolety przeciwsłoneczne. Studentom udostępniono dwa odrębne pomieszczenia wyposażone w stoliki i krzesła, z których mogą oni korzystać w przerwach między zajęciami. Na korytarzach ustawiono ławki i krzesła także służące studentom. W budynku działa sieć internetowa dostępna dla studentów. Na poziomie zerowym usytuowana została szatnia. Budynek spełnia standardy dostępu dla osób z niepełnosprawnościami, w tym ograniczeniami ruchowymi, m.in. dzięki zewnętrznej windzie (obsługa do poziomu 1) oraz usytuowanej w budynku platformie schodowej, służącej osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi (obsługa poziomu 2). W budynku jest również przystosowana dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami toaleta oraz dedykowane miejsce parkingowe. W jednej z sal znajduje się mobilny monitor interaktywny przystosowany do potrzeb osób słabowidzących. Gabinety nauczycieli akademickich stanowi dwanaście pomieszczeń z podziałem na pracowników poszczególnych katedr. Są one wyposażone w meble biurowe oraz częściowo w sprzęt komputerowy. Rekomenduje się wyposażenie wszystkich katedr (pokojów pracowniczych) w sprzęt komputerowy oraz drukarki, co usprawni wykonywanie obowiązków nauczycieli akademickich i uniezależni ich od pracy dziekanatu/sekretariatu.

W budynkach UKW dostępna jest uczelniana sieć bezprzewodowa z wydzielonym SSID dla studentów. Infrastruktura sieci bezprzewodowej włączona jest w ogólnopolski projekt EDUROAM. We wszystkich salach wykładowych i pracowni komputerowej znajdują się projektory z możliwością podłączenia komputera przenośnego. Pracownicy mogą korzystać z rzutników mobilnych i przenośnego komputera. Pracownie komputerowe wyposażone są w komputery PC z systemami Windows 10. W każdej pracowni znajduje się 20 stanowisk komputerowych.

Wydział prowadzi stały monitoring infrastruktury wspierającej realizację zadań dydaktycznych i naukowych.

Biblioteka UKW jest największą biblioteką naukową w Bydgoszczy, drugą pod względem zasobów w województwie kujawsko-pomorskim. Powierzchnia całkowita budynku przy ul. Szymanowskiego 3 wynosi 18 000 m² i mieści scalone zbiory w liczbie 800 000 jednostek. Do zasobów włączono również zbiory pięciu bibliotek filialnych. W budynku znajdują się nowoczesne magazyny, sale dydaktyczne, pracownie i czytelnie, obszar z wolnym dostępem do zasobów, przestrzeń społeczne, pomieszczenia do pracy indywidualnej i grupowej, pracownie internetowe i multimedialne, a także przestrzeń wystawowe i wyposażona sala konferencyjna na 200 osób. Budynek jest w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Na wyposażeniu biblioteki znajdują się przenośne powiększalniki, urządzenie lektorskie, powiększalnik stacjonarny, skaner ułatwiający adaptowanie materiałów do formy cyfrowej oraz trzy zestawy komputerowe specjalnie przystosowane do obsługi przez osoby z niepełnosprawnościami. Biblioteka korzysta również z usługi tłumacza migowego w formie aplikacji wideo online. W ramach projektu Uniwersytetu Równych Szans w Bibliotece funkcjonuje usługa asystenta bibliotecznego, którego zadaniem jest pomoc studentom i pracownikom z niepełnosprawnościami w korzystaniu ze zbiorów bibliecznych. Asystenci pełnią dyżury, w czasie których pomagają w digitalizacji i obróbce materiałów dla słabowidzących i niewidomych studentów oraz pracowników UKW, wyszukiwaniu literatury specjalistycznej (w ramach specjalnie stworzonego księgozbioru) oraz w korzystaniu z księgozbioru znajdującego się w wolnym dostępie i obsłudze sprzętu specjalistycznego. Przy Bibliotece UKW działa zespół, który ma na celu wsparcie naukowców w przygotowywaniu wniosków grantowych. Konsultacje prowadzone są zarówno stacjonarnie, jak i telefonicznie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA).

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia posiada własną bazę dydaktyczną. Liczebność i wielkość sal dydaktycznych są właściwe w kontekście potrzeb kształcenia na wizytowanym kierunku. Uczelnia zapewnia studentom na wizytowanym kierunku bazę dydaktyczną dobrze dostosowaną pod względem infrastrukturalnym, technicznym i informatycznym do potrzeb uczenia się. Dotyczy to także infrastruktury wykorzystywanej w kształceniu na odległość. Zasoby biblioteki (zarówno tradycyjne, jak i cyfrowe) są wystarczająco liczne a dostępność zasobów adekwatna do potrzeb. Budynki Uczelni są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i zgodne z wymogami BHP. Infrastruktura podlega okresowym przeglądom z uwzględnieniem opinii kadry dydaktycznej oraz w formie niesformalizowanej przez studentów i jest sukcesywnie udoskonalana.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Biblioteka UKW, z której korzysta wizytowany kierunek, zarówno pod względem infrastrukturalnym, jak i społecznym, będąc aktywnym centrum życia akademickiego i miejskiego, stanowi przykład dobrych praktyk w zakresie ocenianych w kryterium udogodnień służących realizacji programu studiów. Biblioteka uczelniana zasługuje na wyróżnienie w aspekcie dostosowania infrastruktury, ale również poziomu obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, która stanowić powinna wzór infrastruktury przyjaznej studentom ze szczególnymi potrzebami.

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia przyjęła formalne zasady prowadzenia współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w ramach „Strategii współpracy Instytutu Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na lata 2020-2040”. W 2019 r. z inicjatywy władz Instytutu powołana została Rada Interesariuszy Instytutu Prawa i Ekonomii. Celem jej działania jest szeroko pojęta integracja środowiska akademickiego z otoczeniem biznesu. Do głównych zadań Rady Interesariuszy IPIE należy opiniowanie programów studiów prowadzonych w Instytucie, zapewnienie odbywania praktyk przez studentów, analiza potrzeb przyszłych pracodawców i wskazania obszarów dostosowania obszarów kształcenia do nabycia niezbędnych umiejętności studentów w odpowiedzi na potrzeby zatrudnienia rynku pracy. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studenci ocenianego kierunku studiów wchodzi w skład Rady Interesariuszy, na której spoczywa ciężar podejmowania działań doskonalących dotyczących ocenianego kierunku studiów. Osobą odpowiedzialną za współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym ze strony kierunku jest Członek Rady Kierunku.

Współpraca prowadzona jest z nielicznymi interesariuszami zewnętrznymi, z którymi zostały podpisane listy intencyjne dotyczące stałej kooperacji i jest to 9 podmiotów. W dużo szerszym zakresie Uczelnia współpracuje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie organizacji praktyki

zawodowej i są to zróżnicowane instytucje administracji publicznej oraz przedsiębiorstwa. Można również dostrzec, że część interesariuszy zewnętrznych prowadzi działania z Uczelnią w sposób nieformalny. Współdziałanie z interesariuszami przebiega w oparciu o kontakty pracowników z przedstawicielami pracodawców podczas studenckich praktyk, konferencji i okresowych informacji o rekomendacjach pracodawców kierowanych za pośrednictwem dokumentacji z praktyk, opinii przedstawicieli sektora pracy, przekazywanych doraźnie.

Studenci kierunku prawo w biznesie nie realizują prac dyplomowych w ramach formalnej współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Jednakże bieżąca współpraca z nim tworzy możliwość wykorzystania relacji i wsparcia studentów w wyborze tematu pracy dyplomowej opartej na case study konkretnego przykładu przedsiębiorstwa. Przykładem są prace w trakcie przygotowania czy też obronione: dotycząca procedury pracy zdalnej w firmie Atos, a także dotycząca ograniczania swobody działalności gospodarczej na przykładzie Pizzerii Parma. Prace te nie stanowią znacznego udziału w całej liczbie prac dyplomowych, ale z pewnością należy podkreślić, że relacje z interesariuszami dają możliwość włączenia analizy case study do pracy dyplomowej studenta. Zaznaczyć należy, że powstają także tematy wystąpień konferencyjnych studentów kierunku prawo w biznesie, wynikające ze współpracy z podmiotami otoczenia – przykładem jest wystąpienie studentek podczas ogólnopolskiej konferencji „Prawne i ekonomiczne konsekwencje pandemii COVID-19” na temat „Proces wdrożenia pracy zdalnej w związku z pandemią COVID-19 na przykładzie firmy Media System Sp. z o.o”. Związek omawianej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym wyraża się także w pracach etapowych studentów i wynika głównie z relacji z interesariuszami, które dają możliwość włączenia aspektów praktycznych do prac etapowych. Przykładem jest wykład otwarty dla studentów kierunku prawo w biznesie przedsiębiorcy z Bydgoszczy na temat: "Dlaczego wybrałam e-biznes?", który był związany z pracą wirtualnej asystentki. Wykład ten miał odniesienie w pracy etapowej studentki, która przygotowywała analizę pomysłu na biznes online w formie wirtualnej asysty. Innym przykładem jest wykład otwarty przedsiębiorcy i trenera savoir vivre na temat "Savoir-vivre w uczelni i w biznesie". W tym przypadku zagadnienia na temat dress code uwzględnione zostały w trakcie zaliczenia jednych z zajęć. Innym przykładem są prace etapowe studentów z zajęć *biznesplan*, w ramach których studenci na wzorach biznesplanów z projektów unijnych realizowanych przez polskie Towarzystwo Ekonomiczne w Bydgoszczy (wparcie finansowe działalności gospodarczej) opracowują biznesplany projektowanych przez siebie przedsiębiorstw. Może to ich zachęcić do wzięcia udziału w projekcie, ale i wspomóc PTE w zrozumieniu potrzeb grup docelowych swojego projektu. Przyjęty model współpracy należy ocenić jako efektywny.

Utworzenie ocenianego kierunku było poprzedzone zaangażowaniem interesariuszy zewnętrznych w proces tworzenia i opiniowania programu kształcenia. Zwrócono się także o opinie zaproponowanych efektów uczenia się do interesariuszy zewnętrznych, co pomogło oszacować zapotrzebowanie, umiejętności i korzyści dla rozwoju przyszłych studentów i szerszego systemu społecznego w obliczu pojawiającego się kierunku.

Uczelnia udokumentowała opiniowanie zmian w programie studiów wyrażone przez jednego z interesariuszy zewnętrznych, ale jednocześnie wskazała, że nie wystąpiły nagłe potrzeby zmiany programu studiów z powodu krótkiego okresu funkcjonowania kierunku prawo w biznesie. Jak wskazano w raporcie samooceny dotąd dokonane zostały dwie zmiany w programie studiów kierunku prawo w biznesie, które były każdorazowo konsultowane z interesariuszami. Efekty uczenia są obserwowane wspólnie z otoczeniem społeczno-gospodarczym (np. poprzez rozmowę ze studentami, którzy znaleźli zatrudnienie lub odbywali praktyki w przedsiębiorstwach z otoczenia

Instytutu) i wraz z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego na bieżąco analizowane są wzajemne potrzeby w tym zakresie.

W rezultacie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, zarówno studenci ocenianego kierunku, jak i pracownicy są angażowani w przedsięwzięcia i projekty realizowane przez reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym finansowane ze środków publicznych. Uczelnia wskazała, że w ramach doskonalenia procesu kształcenia realizowane są również przedsięwzięcia organizowane przez Uczelnię przy współudziale interesariuszy zewnętrznych, a także organizowane przez podmioty zewnętrzne z udziałem studentów kierunku, których przykładem jest ich uczestnictwo w zespołach projektowych, warsztatach, prelekcjach, konferencjach, debatach studenckich. Tego rodzaju kooperacja Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym pozwala studentom zapoznać się z aspektami funkcjonowania odwiedzanych placówek, co przekłada się na podniesienie u studentów kompetencji zawodowych. Tym samym współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami, przybiera zróżnicowane formy.

Kontakty z otoczeniem społeczno-gospodarczym w czasie ograniczenia funkcjonowania Uczelni miały wymiar zdalny lub bezpośredni poza murami Uczelni – zależnie od sytuacji epidemicznej w kraju. Potrzeby konstruowania czy zmian programu studiów w tym czasie nie wystąpiły, jednak obie strony były otwarte na zdalne uzgadnianie ewentualnych wątpliwości, analizowanie potrzeb czy dyskusowanie nad zmianami (za pośrednictwem platformy MS Teams). Obie strony w czasie ograniczonego funkcjonowania Uczelni były względem siebie do dyspozycji w razie ewentualnej potrzeby.

Przeglądy okresowe współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów oparte są o analizę, dokonywaną przez przedstawicieli Uczelni, działalności podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego, podejmowanych przez nich działań, aktywności i wspólnych inicjatyw, chęci współpracy w zakresie wykładów otwartych dla studentów, jak również zaangażowania w wymianę doświadczeń. Źródłem tych informacji są rozmowy, strony internetowe podmiotów, jak również ich profile w social mediach. Analiza dotyczy również udziału podmiotów z otoczenia w projektach (m.in. Nowoczesny Uniwersytet), których celem jest odbywanie spotkań w zespołach projektowych, wizyt studyjnych i staży studenckich. Poziom zaangażowania danego podmiotu we wspólne działania stanowi element okresowego przeglądu. Niekiedy studenci znajdują w tych podmiotach zatrudnienie lub odbywają praktyki. Rozmowy ze studentami dostarczają kolejnych informacji wspierających proces okresowych przeglądów. Analiza wyników okresowych przeglądów stanowi dla Uczelni źródło informacji niezbędnych przy podejmowaniu decyzji np. o poszerzeniu współpracy, włączeniu przedstawiciela podmiotu w wykłady otwarte dla studentów, zorganizowania wspólnych warsztatów dla studentów czy konferencji z udziałem podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego. Analiza ta prowadzi również do różnych wniosków co do dalszej współpracy – np. poprawy komunikacji lub zwiększenia jej częstotliwości, zwiększenia wspólnych inicjatyw, jak również ograniczenia współpracy, jeśli taka konieczność zaistnieje. Wszystkie te okresowe przeglądy dają możliwość uwzględnienia opinii podmiotów co do programu kierunku studiów – jeśli takowe występują. Do tej chwili interesariusze nie zgłaszali potrzeby zmian w programie.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Działalność instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi współpracuje Uczelnia jest zgodny z dyscypliną do jakiej oceniany kierunek jest przyporządkowany. Kooperanci Uczelni odpowiadają również koncepcji i celom kształcenia oraz adekwatnie wobec wymagań stawianych przez rynek pracy właściwy dla ocenianego kierunku. Kooperacja z interesariuszami zewnętrznymi jest prowadzona systematycznie i z zastosowaniem form współpracy oraz uwzględnieniem potrzeb odpowiadającym celom kształcenia, programowi studiów i założonych do osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Uczelnia prawidłowo przeprowadza dobór interesariuszy zewnętrznych, jak i formy współpracy, co przejawia się w realizacji praktyk zawodowych, prac dyplomowych i etapowych, prowadzeniu warsztatów itp. Powyższe jest realizowane w oparciu o formalnie przyjęte założenia. W trakcie pandemii zostały opracowane mechanizmy pozwalające zachować ciągłość komunikacyjną z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Ponadto na kierunku podlegającym ocenie prowadzone są nieformalne przeglądy współpracy w celu podniesienia jakości. Rekomendowane jest zwiększenie stopnia zaangażowania przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych w proces opiniowania koncepcji kształcenia oraz efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku prawo w biznesie w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy są zgodne z koncepcją i celami kształcenia.

Internacjonalizacja jest realizowana poprzez umowy Erasmus+ oraz inne działania, jak umożliwienie kontaktu z regularnymi wykładami i warsztatami prowadzonymi przez wykładowców zagranicznych. Na kierunku w wizytach uczestniczyli wykładowcy z Mediterranean University w Tiranie (Albania), Karazin Kharkiv National University, Karazin Kharkiv National University, Kyiv National University of Trade and Economics, Ukraina.

Na ocenianym kierunku stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności zarówno nauczycieli akademickich, jak i studentów związanej z kształceniem, w tym warunki do mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich i studentów.

Studenci mają możliwość korzystania z mobilności międzynarodowej w ramach programu Erasmus+. W Uczelni goszczą również studenci z innych krajów i przygotowana jest dla nich oferta dydaktyczna.

Uczelnia monitoruje proces umiędzynarodowienia poprzez analizę ankiet stypendystów przez uczelnianego koordynatora Erasmus+ oraz koordynatora Erasmus+ w poszczególnych jednostkach Uczelni. Kwestie dotyczące umiędzynarodowienia prezentowane są także w dorocznych sprawozdaniach z działalności pełnomocników Rektora, poszczególnych jednostek oraz (zbiórco).

Rekomenduje się bardziej precyzyjne dookreślenie strategii rozwoju internacjonalizacji kierunku w stosunku do ogólnej strategii Uniwersytetu oraz dalej idącą multilateralizację współpracy międzynarodowej, nie tyle poprzez zwielokrotnienie podpisywanych umów, co realne ich stosowanie zwłaszcza w odniesieniu do innych obszarów niż Europa Wschodnia i Południowa. Przydatne byłoby w tym zakresie bardziej innowacyjne zaangażowanie jednostek funkcjonujących w strukturach Uczelni, wychodzące poza rolę monitoringu i sprawozdawczości.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
2.			

...			
-----	--	--	--

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku prawo w biznesie w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego prowadzone są systematyczne działania mające na celu wzrost zakresu i zasięgu umiędzynarodowienia. Są one zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Podpisana jest znacząca liczba umów w ramach programu Erasmus+ oraz umów dwustronnych z ośrodkami naukowymi z innych państw. Pracownicy naukowci Uczelni brali udział w różnych międzynarodowych projektach, także w czasie pandemii. Prowadzona jest ocena stopnia umiędzynarodowienia kształcenia i jej wyniki są implementowane na kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci kierunku prawo w biznesie na UKW w Bydgoszczy mogą liczyć na systematyczne i kompleksowe wsparcie w całym procesie nabywania efektów uczenia się. Prowadzone na Uczelni działania są adekwatne do prowadzonego kierunku studiów i dostosowywane są do różnych grup odbiorców. Wsparcie to przyjmuje zróżnicowane formy zarówno organizacyjne jak i finansowe. Ze względu na praktyczny profil kształcenia szczególną uwagę kładzie się na kształtowanie umiejętności praktycznych studentów związanych z późniejszą pracą zawodową.

Studenci informowani są na temat programu studiów, form oraz kryteriów zaliczania na pierwszych zajęciach. Wszyscy nauczyciele akademicki prowadzą konsultacje, realizowane w uzgodnieniu ze studentami, w tym również online lub umożliwiają stały kontakt za pośrednictwem poczty email. Za sprawy studenckie na ocenianym kierunku odpowiedzialny jest opiekun roku, administracja uczelniana oraz właściwe władze jednostek dydaktycznych. Opiekun, będący jednym z nauczycieli akademickich, pełni rolę łącznika pomiędzy władzami Uczelni a studentami. Na Wydziale za obsługę administracyjną studentów odpowiada Biuro Obsługi Studentów Kolegium IV. Pracownicy są dostępni w tygodniu, jak i w trakcie pełnionych dyżurów podczas zjazdów studentów niestacjonarnych.

Uczelnia wspiera studentów w zakresie korzystania z infrastruktury wykorzystywanej w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Dla studentów przygotowano specjalne materiały szkoleniowe z wykorzystywanych platform dostępnych na stronie internetowej

Uczelni. Ponadto studenci mogą liczyć na wsparcie działu IT. Materiały z zajęć udostępniane są studentom przez platformy elektroniczne. Przewiduje się również rozwiązania, które wspierają studentów wykluczonych cyfrowo. Osoby, których dotyczy ten problem, by uczestniczyć w zajęciach mogą otrzymać dostęp do korzystania z sal komputerowych a także uzyskać zapomogę na sprzęt komputerowy.

Na Uczelni za reprezentowanie interesów studentów odpowiada Samorząd studencki. Spełnia on swoje ustawowe zadania reprezentując społeczność studencką na forum Uczelni, odpowiadając za sprawy socjalno-bytowe studentów, projektowanie i opiniowanie programu studiów oraz dbając o integrację środowiska studenckiego. Finansowanie konieczne do realizacji regulaminowych obowiązków Samorządu studenckiego jest zapewniane przez Uczelnię. Członkowie Samorządu partycypują w działaniach na rzecz zapewnienia jakości kształcenia, a także mają wpływ na kształt i politykę Uczelni poprzez uczestnictwo w ciałach kolegialnych UKW, mających na celu działania pro jakościowe. Samorząd realizuje ponadto szereg inicjatyw skierowanych do studentów. W prace Samorządu zaangażowani są także studenci ocenianego kierunku studiów. Rekomenduje się jednak podjęcie aktywności mających na celu zintensyfikowanie współpracy między władzami Uczelni a przedstawicielami Samorządu studenckiego m.in. poprzez stały, bezpośredni udział w posiedzeniach Rady Kierunku przedstawicieli studenckich.

W ramach wsparcia studentów w wejściu na rynek pracy Uczelnia podejmuje szereg działań. Na Uczelni działa Biuro Karier będące jednostką centralną Uczelni. W zakres ich działań wchodzi organizowanie licznych szkoleń dla studentów, prowadzenie indywidualnego doradztwa zawodowego czy pośrednictwo ofert pracy. Biuro Karier odpowiada także za monitorowanie losów absolwentów. Cyklicznie organizowane są również targi pracy dla studentów.

Studenci mogą ubiegać się o pomoc materialną określoną zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. Dostępne są stypendia socjalne, stypendium Rektora, stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami oraz zapomogi. Stypendium Rektora przysługuje studentom posiadającym wysoką średnią ocen, jak również zaangażowanych w działalność naukową, sportową i artystyczną. Rozpatrywanie wniosków stypendialnych dokonuje się komisyjnie przy zaangażowaniu studentów i ich organów przedstawicielskich. Skargi i wnioski rozpatrywane są przez gremia odwoławcze.

System motywacyjny studentów do osiągania bardzo dobrych wyników w nauce opiera się głównie na systemie stypendialnym. Dodatkowymi pozamaterialnymi rozwiązaniami motywującymi studentów do uczenia się i osiągania efektów uczenia się są prowadzone przez Uczelnię programy wymian studenckich Erasmus+, gdzie jednym z kryteriów kwalifikacyjnych jest średnia ocen. Prowadzone są działania promocyjne programów wymiany studenckiej. Motywacją do osiągania bardzo dobrych wyników w nauce jest też bezpośrednie wsparcie od nauczycieli akademickich w ramach opieki naukowej nad realizowanymi przez studentów projektami naukowymi oraz tutorskiej dla studentów ze szczególnymi potrzebami. W ramach kierunku działają trzy koła naukowe: Prawo i biznes, Prawo i społeczeństwo oraz Prawo karne. Wsparcie w działalności naukowej przebiega także w aspekcie materialnym. Studenci otrzymują od Uczelni niezbędne fundusze na potrzeby działalności naukowej, w tym na organizację konferencji czy publikację artykułów naukowych. Wsparcie dla studentów wyróżniających się w nauce bądź pracach badawczych jest oferowane studentom także w sferze organizacyjnej. Na wniosek student może uzyskać zgodę na odbywanie studiów w trybie indywidualnej organizacji studiów. W kontekście działalności naukowej studentów rekomenduje się jednak

zapewnienie lepszych warunków infrastrukturalnych, w tym odpowiednio wyposażonych sal m.in. w sprzęt komputerowy, ze swobodnym dostępem również dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Studenci ze szczególnymi potrzebami mogą liczyć na wsparcie z strony Uczelni. Dostosowuje ona stale infrastrukturę do potrzeb osób z ograniczeniami w poruszaniu się. Uczelnia posiada różnego rodzaju sprzęt do wypożyczenia dla osób z niedosłuchem bądź słabowidzących. Na wyróżnienie w aspekcie dostosowania infrastruktury, ale również obsługi osób ze szczególnymi potrzebami zasługuje biblioteka uczelniana, która stanowić powinna wzór infrastruktury przyjaznej studentom ze szczególnymi potrzebami.

Wsparcie psychologiczne na Uczelni zapewniane jest przez Pełnomocnika Rektora ds. pomocy psychologicznej. W ramach swojej działalności Pełnomocnik organizuje stałe spotkania mające na celu wsparcie studentów w adaptacji akademickiej, trudnościach w nauce czy relacjach z rówieśnikami, a także doraźną, interwencyjną pomoc w przypadkach sytuacji kryzysowych.

Uczelnia w ramach zapewnienia bezpieczeństwa studentom posiada odpowiednie procedury w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy. Na Uczelni wszystkie bieżące problemy zgłaszane są władzom dziekańskim. Istnieją również instytucje rzeczników dyscyplinarnych oraz komisji dyscyplinarnych w ramach, których procedowane są sprawy konfliktowe lub ewentualne naruszenia.

W Uczelni funkcjonuje system obiegu skarg i wniosków. Studenci mogą zgłosić swoje skargi, problemy czy postulaty indywidualnie do przedstawicieli Samorządu studenckiego, którzy mają stosowne uprawnienia do reagowania na zgłoszone uwagi. Jeśli jednak nie posiadaliby odpowiednich zasobów do rozwiązania zgłoszonej sprawy mogą przekazać ją do Zastępcy Dyrektora ds. kształcenia (nauki prawne), a następnie do Dyrektora Kolegium IV i Prorektora ds. studenckich i jakości kształcenia.

Ewaluacja systemu wsparcia studentów opiera się na cyklicznych badaniach, będących dobrowolną, anonimową ankietą realizowaną wśród studentów. W badaniu przewiduje się ocenę takich aspektów wsparcia studentów jak m.in.: organizacja studiów, obsługa administracyjna, stypendia, infrastruktura informatyczna Uczelni, Biuro Karier, rekrutacja na studia czy obsługa finansowa. Wyniki ankiet podlegają upublicznieniu i stanowią podstawę do wdrażania zmian projakościowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
2.			

...			
-----	--	--	--

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia w szerokim zakresie udziela studentom wsparcia w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów uczenia się na ocenianym kierunku. Studenci mają dostęp do wsparcia procesu dydaktycznego, naukowego, jak i wsparcia socjalno-bytowego z uwzględnieniem równych i sprawiedliwych zasad. Istnieją możliwości indywidualizacji procesu kształcenia oraz dodatkowego rozwoju swoich zainteresowań poprzez aktywność w ramach kół naukowych, których działalność wspierana jest przez Uczelnię również materialnie. Studenci mają możliwość korzystania z programów mobilności oraz uzyskania wsparcia w wejściu na rynek pracy. Buduje się u studentów postawy przedsiębiorcze. Ocena systemu wsparcia opiera się na cyklicznym badaniu ankietowym i stanowi podstawę do doskonalenia systemu. Podejmowane przez Uczelnię działania mające na celu wspieranie studentów w procesie uzyskiwania efektów uczenia się należy ocenić pozytywnie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Na kierunku prawo w biznesie w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy informacje publiczne są udostępniane i na bieżąco aktualizowane na stronie internetowej Wydziału. Strona Wydziału nie została jednak dostosowana do wymogów osób z niepełnosprawnościami w świetle wymogów WCAG.

Informacje dostępne są na stronie Uczelni, podstronach dotyczących bezpośrednio kierunku oraz Instytutu Prawa i Ekonomii, Kolegium IV, portalu rekrutacyjnego.

Publiczny dostęp do informacji realizowany jest także przez Dział Jakości i Organizacji Kształcenia, do którego zadań należy prowadzenie całokształtu spraw związanych z organizacją procesu dydaktycznego w Uniwersytecie.

Publiczny dostęp do informacji dla kandydatów zapewniany jest także za pomocą portalu rekrutacyjnego. Na stronach internetowych tego portalu zawarte są kompleksowe informacje dotyczące studiów, kierunku i listy zajęć specyficznych dla tego kierunku. Zainteresowani mogą znaleźć szczegółowe informacje o zasadach rekrutacji, w tym między innymi: terminarze procesu przyjęcia na

studia, wykaz wymaganych dokumentów, sposób naliczania punktów dla różnych typów matur, informacje dla kandydatów na studia i studentów z niepełnosprawnościami, zasady przyjmowania na określone kierunki absolwentów studiów pierwszego i drugiego stopnia, zasady przyjmowania cudzoziemców, dane o wysokości opłat za studia niestacjonarne i podyplomowe, odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania. Najważniejsze informacje dla obcokrajowców-kandydatów na studentów są udostępniane w języku angielskim Ponadto Uczelnia informuje o swoich działaniach za pośrednictwem mediów społecznościowych.

Informacje zawarte w powyższych miejscach są stale monitorowane i na bieżąco uaktualniane pod kątem potrzeb i wymagań kandydatów na studia, studentów i pracodawców. Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia prowadzi weryfikację dostępności i aktualności informacji o programie oraz procesie kształcenia dla studentów i innych interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na kierunku prawo w biznesie w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy informacja o studiach jest dostępna publicznie dla jak najszerszego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnościami. Zgodnie z obowiązującymi przepisami informacje umieszczane są w Biuletynie Informacji Publicznej, a także na stronach internetowych Kolegium IV, Instytutu Prawa i Ekonomii oraz specjalnie dedykowanych serwisach dla kandydatów. Dostępność i aktualność

informacji są badane regularnie, a wyniki przeprowadzonej oceny wykorzystywane są do doskonalenia procedur upowszechniania informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie stron internetowych zawierających informacje publiczne do wymogów związanych z dostępem dla osób z niepełnosprawnościami.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Jakość kształcenia na wizytowanym kierunku prowadzona jest w oparciu o właściwe przepisy powszechnie obowiązujące oraz wewnętrzne przepisy na poziomie Uniwersytetu i Instytutu.

Strukturę systemu zapewniania jakości kształcenia na poziomie ogólnouczelnianym tworzą: Rektor, Senat, Prorektor ds. studenckich i jakości kształcenia, Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia. Na poziomie Instytutu są to równoległe jednostki organizacyjne odpowiadające za rozwój dyscyplin i jednostki organizacyjne organizujące proces kształcenia – na wizytowanym kierunku Kolegium IV. Na poziomie Kolegium zadania z tego obszaru przypisane są Dyrektorowi Kolegium i Radzie Kolegium. W Instytucie Prawa i Ekonomii podmiotami wykonującymi zadania w ramach Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia są: Dyrektor Instytutu, Zastępca Dyrektora ds. kształcenia (nauki prawne), Rada Kierunku prawo w biznesie. Od roku akademickiego 2021/2022 – Dyrektor Instytutu ustanowił pełnomocnika ds. kierunku prawo w biznesie, którego jednym z zadań jest dbałość o jakość kształcenia na kierunku.

Monitorowanie i okresowy przegląd programu studiów oraz ocena osiągania przez studentów efektów uczenia się odnoszą się do treści uczenia się, jak i weryfikacji efektów uczenia się. Monitorowanie realizacji programu kształcenia odbywa się w sposób ciągły i jest realizowane przez Radę Kierunku i Radę Kolegium.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Wpływ na doskonalenie i realizację programu studiów na kierunku prawo w biznesie mają grupy interesariuszy wewnętrznych, w tym studenci i pracownicy oraz grupy interesariuszy zewnętrznych. Ewaluacja jakości kształcenia prowadzona jest w oparciu o ankiety kierowane do studentów, interesariuszy zewnętrznych oraz nauczycieli akademickich. Przedmiotem procedury ankietyzacji jest także przedkładanie informacji na temat jej wyników oraz podejmowanie działań służących poprawie jakości kształcenia w monitorowanym zakresie. Ankiety ewaluacyjne obejmujące ocenę zajęć dydaktycznych i ocenę środowiska kształcenia kierowane do studentów przeprowadzane są w systemie USOSWeb. Ankiety ewaluacyjne obejmujące ocenę zajęć dotyczą: organizacji zajęć, sposobu prowadzenia zajęć, klimatu społecznego zajęć, dostrzeganych korzyści z udziału w zajęciach oraz oceny efektów uczenia się. Prorektor ds. studenckich i jakości kształcenia nadzoruje i wdraża zadania wynikające z procedury ankietyzacji oraz wykorzystuje wyniki tych badań do poprawy jakości

kształcenia. Realizację procesu ankietyzacji koordynuje na poziomie Kolegium jego Dyrektor. Dyrektor przedkłada Radzie Kolegium zbiorcze wyniki ankietyzacji i przekazuje je Samorządowi studentów. Wyniki ankietyzacji są też publikowane na stronie Kolegium IV. Rada Kolegium uwzględnia wnioski z ewaluacji w doskonaleniu jakości kształcenia.

Zastępca Dyrektora ds. kształcenia (nauki prawne) przekazuje osobom prowadzącym zajęcia informacje o udostępnieniu w systemie USOSweb wyników ankietyzacji zajęć i przeprowadza analizę tych wyników, przekazywaną następnie Radzie Kierunku prawo w biznesie, a także na podstawie tych wyników prowadzi działania zmierzające do podnoszenia jakości pracy dydaktycznej i środowiska kształcenia. Wyniki ankiet ewaluacyjnych służą także podejmowaniu działań naprawczych. Harmonogram tych działań zawiera role i zadania wskazanych podmiotów, czas wykonywania poszczególnych działań, z podziałem przedmiotowym na trzy obszary, tj. przeprowadzanie ankiet, upowszechnianie zebranych wyników oraz doskonalenie jakości kształcenia w oparciu o wyniki ankietyzacji.

Studenci wpływają na doskonalenie i realizację programu studiów poprzez selekcję grup zajęć do wyboru, w tym seminariów dyplomowych, ocenę realizacji procesu kształcenia w ankietach, udział w pracach Rady Kierunku prawo w biznesie oraz Rady Kolegium IV, a także przez korzystanie z prawa oceniania procesu kształcenia i zgłaszania do władz Uniwersytetu postulatów dotyczących m.in. programu i planu studiów.

Pracownicy wpływają na programy poprzez zgłaszanie uwag w raportach składanych przez koordynatorów zajęć/grup zajęć, tworzenie listy propozycji zajęć do wyboru, w tym seminariów oraz udział w pracach Rady Kierunku.

Podmiotami mającymi wpływ na doskonalenie i realizację programu studiów na kierunku prawo w biznesie są członkowie Rady Kierunku oraz podmioty zrzeszone w Radzie Interesariuszy.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

W Uczelni funkcjonuje wyznaczony zespół osób sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad wizytowanym kierunkiem. W ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia określono w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku. Zatwierdzanie programu studiów i jego zmiany dokonywane są w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury formalne. Przeprowadzana jest też systematyczna ocena programu studiów oparta o analizę danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są adekwatne do celów i zakresu oceny (informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się, informacje zwrotne od nauczycieli akademickich). W systematycznej ocenie programu studiów udział biorą interesariusze wewnętrzni oraz zewnętrzni. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Jakość kształcenia na wizytowanym kierunku jest poddawana cyklicznej ocenie i weryfikacji zewnętrznej. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów oraz wyniki zewnętrznej oceny i weryfikacji jakości kształcenia na wizytowanym kierunku wykorzystywane są w przebudowie i ulepszaniu programu studiów oraz jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, iż nie pozostaję w żadnych zależnościach natury organizacyjnej, prawnej lub osobistej z jednostką prowadzącą oceniany kierunek, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności formułowanych opinii i ocen w odniesieniu do ocenianego kierunku. Ponadto oświadczam, iż znane mi są przepisy Kodeksu Etyki, w zakresie wykonywanych zadań na rzecz Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

.....

(data, podpis)

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej**Profil praktyczny****Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się****Standard jakości kształcenia 1.1**

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni oraz mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się**Standard jakości kształcenia 2.1**

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy

i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.4

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl